

СВЯТЕ ПАСХАЛЬНЕ ТРИДЕННЯ:

реколекції вдома

2020

ЗМІСТ

Вступ до видання.....	3
-----------------------	---

ПЕРШИЙ ДЕНЬ ПАСХАЛЬНОГО ТРИДЕННЯ: ХРИСТОС РОЗП'ЯТИЙ

Пояснення до Літургій Тайної Вечері та Страстей Господніх	5
Літургія Слова Меси Тайної Вечері.....	10
Літургія Слова Меси Страстей Господніх.....	14

ДРУГИЙ ДЕНЬ ПАСХАЛЬНОГО ТРИДЕННЯ: ХРИСТОС ПОХОВАНИЙ

ТРЕТІЙ ДЕНЬ ПАСХАЛЬНОГО ТРИДЕННЯ: ХРИСТОС ВОСКРЕСЛИЙ

Пояснення до Пасхальних Літургій.....	27
Літургія Слова Пасхальної Вігії.....	29
Літургія Слова неділі Воскресіння. Меса вдень.....	49

Пояснення до Літургії Годин.....	53
<u>ЛІТУРГІЯ ГОДИН</u>	59

ПАСХАЛЬНЕ ТРИДЕННЯ ВДОМА: ПРОПОЗИЦІЇ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

Великий Четвер: родинна агапа вдома.....	126
Родинна адорація хреста у Велику П'ятницю.....	130
Молитва сім'ї у Велику Суботу.....	133
Великодній сніданок: молитви перед, під час та після	135

ВСТУП ДО ВИДАННЯ: ПАСХАЛЬНЕ ТРИДЕННЯ (лат. TRIDUUM)

У кожній літургії Церква відзначає таємницю відкуплення людини завдяки спасенним діям Ісуса Христа.

Вершиною літургій є Святе Пасхальне Тридення, у якому ми переживаємо «три дні Христа розп'ятого, похованого і воскреслого» (Святий Августин). Ці три дні є одним цілим, однією великою Літургією, що триває від Меси Господньої Вечері (вечір четверга) до вечора неділі Воскресіння. Уприсутнюється в ній таємниця Пасхи, яка є «святком усіх свят», присутня в ній, так само як і Євхаристія є «таїнством таїнств» (Пресвяте Таїнство). Таємниця смерті та воскресіння Христа, його спасенної жертви та пасхальної трапези, які ми переживаємо в кожній Євхаристії, тут поділяється та розширюється на окремі обряди тривалістю в три святі дні, коли Церква через літургійні символи та таїнства тісно поєднується з Христом, своїм Нареченим.

Крім основних Святих Літургій Пасхального Тридення, які завжди відбуваються в наших храмах, Церква в ці дні особливо наполегливо молиться Літургією Годин та закликає всіх вірних долучитися до цієї молитви.

Добре й дійсно глибоке пережиття Пасхального Тридення є фундаментом життєвої сили всієї Церкви. Оскільки у 2020 році більшість із нас, швидше за все, не зможе брати повноцінну участь в усіх обрядах Тридення безпосередньо в храмах, ми підготували ці матеріали, аби допомогти нам всім глибоко пережити літургію вдома.

У цьому виданні ми публікуємо:

- пояснення символіки Літургій кожного з Пасхальних днів.
- повний текст Літургії Слова
- пояснення та текст Літургії Годин* Пасхального Тридення
- пропозиції проведення свят у родинному колі.

*Літургія Годин — це щоденна офіційна молитва Церкви, побудована на текстах псалмів, пісень та читань, узятих зі Святого Письма, а також на текстах, взятих із традицій отців Церкви. Заохочуємо, щоби саме Літургія Годин стала нашою основною активною молитвою для цих днів.

На каналі Рух Світло-Життя у YouTube запрошуємо до спільної молитви Літургією Годин. На цьому ж каналі можна буде послухати вступні катехези до літургій кожного з днів, а також взяти участь у Літургіях Пасхального Тридення.

Подані тексти можна також використати як для особистої, так і спільної молитви з родиною вдома, а також для кращої участі в літургіях, що транслюватимуться з наших парафіяльних храмів. Сподіваємось, що ці матеріали допоможуть нам пережити Пасхальне Тридення в особливій реколекційній формі.

[Перейти до змісту](#)

ПЕРШИЙ ДЕНЬ СВЯТОГО ПАСХАЛЬНОГО ТРИДЕННЯ:

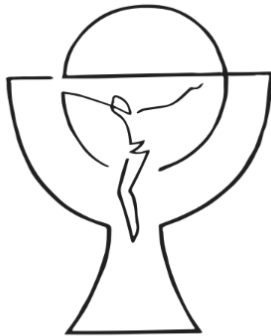
ХРИСТОС РОЗП'ЯТИЙ

За давнім способом обчислення часу день розпочинався від заходу сонця, а тому вечір четверга вважається частиною Страсної П'ятниці. Християнська літургійна традиція частково зберегла цей спосіб ліку часу.

Перший день Тридення найбільш насичений подіями: він починається з Тайної Вечері Ісуса з апостолами, далі – молитва в Гетсиманії, затримання й ув'язнення Ісуса, суд, хресна дорога, смерть та поспішне покладання до гробу, оскільки надходило надвечір'я суботи.

Цей день єднає у собі два богослужіння: Месу Господньої Вечері в четвер ввечері та Літургію Господніх Страстей у п'ятницю вдень. Ці обидві Літургії, хоча й по-різному, але зосереджуються на жертві любові Ісуса Христа, яка досягає своєї вершини на Хресті, звідки потоки спасіння розтікаються по всьому світу.

I. МЕСА ГОСПОДНЬОЇ ВЕЧЕРІ

Ця меса є впровадженням до Святого Пасхального Тридення, що здійснюється в знак спомину про Тайну Вечерю. Літургія починається ввечері й має урочистий характер. Це є справжнім початком святкування Пасхи Господа нашого Ісуса Христа. Аби насправді пережити Пасху слід вже з цього моменту іти разом з Ісусом протягом усієї

Пасхальної подорожі, від Тайної Вечері до зустрічі Воскреслого з його учнями.

Біблійні та літургійні тексти цього вечора звертають нашу увагу на три важливі таємниці: встановлення Євхаристії та священства, а також нову заповідь любові. Вони також показують, що Христос дає нам свою Пасху в обряді Вечері Любові, що невіддільно поєднана з жертвою на Хресті, яку він здійснить, коли настане день.

Меса Господньої Вечері звершується так само, як кожна Євхаристія.

Особливе значення мають такі обряди:

- **Спів «Слава во вишніх Богу»**, під супровід органу та дзвонів, ніби перериває великопісне мовчання, і дає нам зрозуміти, що ми починаємо святкування Пасхи. Після цього співу дзвони стихають (їх замінюють дерев'яними калаталами) аж до початку «Слава во вишніх Богу» у ніч Воскресіння.

- Після читання Євангелія про миття ніг і проповіді відбувається **Обряд обмивання ніг**. Це обов'язковий обряд для кафедральних соборів, в інших храмах здійснюється довільно. Такий обряд символізує Христа, що стоїть перед нами, як Слуга любові й нагадує кожному з нас нову заповідь любові. Вона стає не лише моральним наказом, а сутністю життя християнина, укоріненого в Христову любов: «Я дав Вам приклад, щоб і ви так робили, як я вам учинив».

- На початку Євхаристійної Літургії відбувається **процесія з дарами**, в якій вірні, окрім дарів потрібних для звершення Меси, приносять дари, призначені для вбогих. Таким знаком ми підтверджуємо, що Євхаристія – це Жертва Любові, а ми, беручи в ній участь, хочемо служити один одному, як Христос служив нам. Процесія відбувається під спів канону *Ubi caritas et amor* (укр., Де любов взаємна і добро)

- Наприкінці літургії Пресвяті Дари в процесії переносять до належно підготовленого місця. За традицією, це місце символізує «темницю», що нагадує нам про місце ув'язнення нашого Господа.

Вірні можуть перебувати біля цього місця в молитві, а Пресвяті Дари знаходитимуться тут аж до обряду Святого Причастя під час Літургії Страстей Господніх. Так підкреслюємо особливу пошану до Пресвятої Євхаристії як під час, так і поза Святою Месою.

Головний вівтар залишається повністю “оголений”, порожній: без хреста, підсвічника та обруса (скатертини). Порожньою є і дарохранительниця (табернакулєм). Оголеність вівтаря символізує Христа, з котрого зняли шати перед розп’яттям.

Розпочинається «євхаристійний піст», який триватиме до ночі Воскресіння. У цей час Церква не звершує Євхаристії (ані інших літургій, окрім Літургії Годин), а лише адорує свого ув’язненого, стражденного та похованого Господа.

*** Через пандемію, яка зараз триває, обряди омивання ніг та перенесення Пресвятих Дарів в Месах без участі людей не звершуватимуться відповідно до декрету Конгрегації Божого культу й дисципліни Таїнств.*

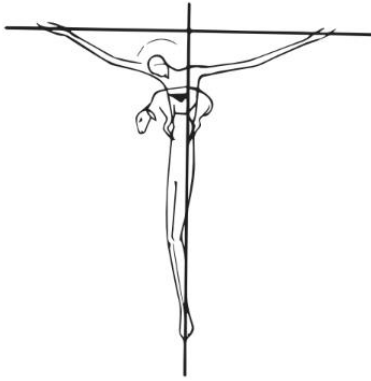
Адорація в темниці триває до Літургії Господніх Страстей. У цей час ми можемо в особистій молитві роздумувати над усіма подіями, які пережив Ісус: від молитви в Гефсиманії до хресної дороги. До початку Літургії Страстей Господніх, можна помолитися Хресну дорогу, найкраще – в дообідню пору, адже саме тоді вона дійсно відбувалась.

[Перейти до змісту](#)

[Перейти до Літургії Слова Меси Тайної Вечері](#)

[Перейти до рекомендацій вечері вдома](#)

II. ЛІТУРГІЯ СТРАСТЕЙ ГОСПОДНІХ

У Страсну п'ятницю вдень, бажано приблизно о 15.00 годині, відбувається Літургія Господніх Страстей. Літургія може бути перенесена на пізнішу пору з огляду на робочі години вірних.

Літургія починається з входу в тиші, священник лягає долілиць, а ми всі на знак покути та покаяння

перед Богом стоїмо на колінах.

Ця літургія не є звичною і складається з чотирьох частин:

- **Літургія Слова**, у якій ми читаємо хвилююче пророцтво Ісаї про страждання Слуги Ягве, де пророк сотні років наперед описував Страсті Господні, ніби він був очевидцем тих подій. Потім звучить уривок із Послання до Євреїв про Христа Первосвященника, який «навчився послуху через те, що витерпів» і дав можливість «вічного спасіння всім, які йому слухняні» (Євр 5,8–9).

Кульмінацією Літургії Слова є читання Страстей Господніх від Святого Йоана. Слухаючи його, ми беремо участь у суді над Істиною та Жертві Любові. Ці події описували старозавітні пророки, а звершив їх єдиний наш Первосвященник Ісус Христос, Син Божий.

Після проповіді звучить надзвичайно обширна **молитва вірних**, яка має аж 10 закликів. У них ми оточуємо молитвою всі стани та групи віруючих, людей інших релігій та невіруючих, тим самим визнаючи, що Ісус помирає для спасіння всього світу та кожної людини зокрема. Крім того, Конгрегація Божого культу

цього року рекомендує: «В молитві вірних дієцезіальний єпископ повинен забезпечити встановлення особливого наміру за хворих, померлих та розгублених».

- **Поклоніння Хресту (адорація хреста)** — найурочистіший момент цього дня. Він відбувається в тій частині літургії, де зазвичай проходить євхаристійна молитва. Замість того, щоб освятити (консекрувати) хліб та вино, священник подає нам Хрест, на якому здійснилася справжня кривава спасенна жертва. В кожній Євхаристії ми проживаємо цю Христову жертву на вівтарі у некривавий спосіб – під виглядом ламання хліба та споживання чаші вина.

Поклоніння (адорація) — це завжди віддання слави Богові, який «так полюбив світ, що віддав свого єдиного Сина, щоби кожен, хто вірить у нього, не загинув, але мав вічне життя» (Йн. 3, 16).

Священник відкриває закритий полотном хрест Господа або вносить його від дверей храму до вівтаря, тричі піднімає і співає: «Ось дерево Хреста, на якому повисло спасіння світу», а вірні відповідають: «Прийдіте поклонімося». Всі разом мовчки адоруємо піднятий вгору Хрест, не наближаючись і не цілючи його (ця форма більше підходить на період пандемії). Саме так ми сьогодні урочисто вшановуємо найважливіший і найпоширеніший знак нашої віри.

Варто сьогодні подумати, яке місце хрест займає в наших будинках, чи видно його в найважливішому місці?

- **Святе Причастя:** після закінчення адорації Хреста вівтар накривають (з нього все було знято попереднього вечора), а священник чи диякон приносить konsekrowані під час Меси Господньої вечері Пресвяті Дари, щоби уділити їх вірним. Ці два послідовні обряди (адорація Хреста та Святе Причастя) підкреслюють єдність між Хрестом та Євхаристією, між таємницею Тайної вечері та тим, що сталося на Хресті. Ось чому в наших храмах завжди повинен бути хрест на вівтарі або біля нього.

- Після Святого Причастя йде **процесія до Гробу Господнього**. Це звичай, який практикується не скрізь, і може мати різні форми. Покрита накидкою монстранція символізує тіло Ісуса, загорнуте в плащаницю й покладене до гробу. Декорації мають нагадувати Гріб Господній, але водночас зосереджувати нашу увагу на Пресвятих Дарах у монстранції. Адже саме те, що відбулося в цьому гробі, є образом Воскресіння. Адорація Ісуса в гробі триває аж до вечора Великої Суботи і закінчується перед початком Літургії Пасхальної Вігії.

Цього року упускається процесія до Господнього Гробу, а отже в храмах не встановлюють відповідних декорацій. Проте ми заохочуємо зробити декорацію вдома та організувати родинну адорацію Хреста. Рекомендації для проведення – на ст.143

[Перейти до Літургії Слова Меси Страстей Господніх](#)

[Перейти до Літургії Годин Великої П'ятниці](#)

ЛІТУРГІЯ СЛОВА

Великий Четвер. Меса Господньої Вечері

Перше читання
Вих 12, 1-8. 11-14

Читання з Книги Вихід

Тими днями сказав Господь Мойсеєві та Ааронові в землі Єгипетській: «Місяць цей нехай буде вам початком місяців, перший нехай буде він вам між місяцями року. Промовте до всієї ізраїльської громади так: “Десятого дня цього місяця візьміть собі кожен для своєї сім'ї ягня: одне на хату. Коли ж сім'я буде замала на ціле ягня, нехай разом з найближчим у межу сусідом візьме ягня по числу душ; розрахуйте, щоб ягняти було досить для

кожного, хто скільки зможе з'їсти. Ягня ж нехай вам буде без вади, самчик, одноліток; можете взяти його з баранців або з козенят.

І держатимете його до чотирнадцятого дня цього місяця, і тоді нехай уся громада синів Ізраїля разом заріже його надвечір. І нехай візьмуть крові й помажуть нею одвірки і наддвірорк у домах, де їстимуть його. Нехай їдять м'ясо тієї самої ночі; спеченим на вогні нехай їдять його, з опрісноками та з гіркими травами.

А їстимете його ось так: стегна ваші попідперезувані, взуття ваше на ногах ваших, і посохи ваші в руках у вас; і їстимете поспішно: Пасха то Господня!

Тієї ночі перейду по землі Єгипетській і уб'ю всякого первістка в землі Єгипетській, від людини до скотини, і над усіма богами єгипетськими вчиню суд; Я – Господь. Кров буде вам знаком по домах, де будете, і як побачу кров, мину вас, і не впаде на вас ніяка погибельна кара, коли уражу Єгипетську землю.

І стане вам цей день на спомин, і ви святкуватимете його як свято Господнє; з роду в рід святкуватимете його як вічну постанову». **Слово Боже**

Псалом респонсорійний

Пс 116Б (115), 12-13. 15-16бв. 17-18 (П.: пор. 1Кор 10, 16)

Для нас ця чаша – спільність в Крові Спаса

або: Чаша благословення – це спільність у Крові Христа.

Чим я Господу віддячу *

за все добро, яке мені дав Він?

Я підніму чашу спасіння *

і прикличу ім'я Господнє.

Дорогоцінна в очах Господніх *

смерть Його побожних.

О Господи, я Твій слуга і син Твоєї слугині. *

Ти розірвав мої кайдани.

Тобі принесу хвали жертву *
і прикличу ім'я Господнє.
Виконаю Господу мої обіти*
перед усім Його народом.

Друге читання

1 Кор 11, 23-26

Читання з Першого послання святого Павла Апостола до корінтян

Брати! Я прийняв це від Господа і вам передав: що Господь Ісус тієї ночі, коли був виданий, узяв хліб, і промовивши подяку, переломив і сказав: «Це – тіло Моє, воно за вас дається. Чиніть це на Мій спомин!»

Так само й чашу взяв Він по вечері, й сказав: «Ця чаша – Новий Завіт у Моїй крові. Чиніть це щоразу, коли будете пити, – на Мій спомин!» Бо щоразу, як тільки будете їсти цей хліб і чашу пити, ви звіщаєте смерть Господа, аж поки Він прийде!

Слово Боже.

Спів перед Євангелієм

Йн 13, 34

Хвала Тобі, Христе, Царю вічної слави

Нову заповідь даю вам,

щоб ви любили один одного, як Я полюбив вас.

Хвала Тобі, Христе, Царю вічної слави

Євангеліє

Йн 13, 1-15

+ Слова Євангелія від святого Іоана

Перед святом Пасхи Ісус, знаючи, що надійшла Його година перейти з цього світу до Отця, полюбивши своїх, – тих, які у світі, – до кінця полюбив їх.

Під час вечері, як диявол уже вкинув у серце Юди Іскаріотського, сина Симона, видати Його, Ісус знаючи, що все дав Йому Отець в руки і що від Бога вийшов та до Бога йде, встав з вечері, зняв одяг і, взявши рушника, підперезався. Потім налив води до вмивальниці й почав мити ноги учням і обтирати рушником, яким був підперезаний.

Підходить Він до Симона-Петра. А той каже Йому: «Господи, чи ж то Ти мені миєш ноги?»

Ісус у відповідь йому сказав: «Що Я роблю, того ти нині не знаєш, але пізнаєш після цього».

Каже Йому Петро: «Ти не помиєш моїх ніг повіки!»

Ісус йому відповів: «Якщо не вмию тебе, не матимеш частки зі Мною».

Симон-Петро каже Йому: «Господи, не тільки мої ноги, але й руки та голову».

А Ісус говорить йому: «Умитому не треба вмиватись, хіба тільки ноги, оскільки весь чистий; і ви чисті, але не всі». Адже Він знав того, хто зрадить Його, тому й сказав: «Не всі ви чисті».

А коли помив їхні ноги і надів свій одяг, знову сів при столі й сказав їм: «Чи ви знаєте, що Я зробив вам? Ви називаєте Мене Вчителем і Господом, і добре ви кажете, бо Я Ним є. Отже, коли Я, Господь і Учитель, помив вам ноги, то й ви повинні мити ноги один одному. Адже Я дав вам приклад, щоб, як Я зробив вам, так робили і ви». **Слово Господнє**

Перейти до пояснення Літургій першого дня Пасхального Тридення

Перейти до змісту

ЛІТУРГІЯ СЛОВА
Велика П'ятниця Господньої муки
До змісту

До пояснення Літургії

Перше читання
Іс 52, 13 – 53, 12

Читання з Книги пророка Ісаї

Ось пощастить слугі моєму;
він вознесеться, піде вгору,
стане вельми великим.
І як вражалися численні, –
так був спотворений його вигляд,
що майже перестав бути виглядом чоловіка,
і його подоба була не такою, як в людських синів, –
так численні народи будуть дивуватись,
царі затулять рота свого;
бо таке побачать, що їм не оповідалось,
довідаються про таке, чого не чули.
Хто б повірив тому, що ми чули?
Кому рамено Господнє об'явилось?
Він, мов той пагін, виріс перед Ним,
мов корінь із землі сухої.
Не було в ньому ні виду, ні краси,
щоб на нього споглядати, –
ні вигляду не було у ньому,
щоб нам подобатись.

Зневажений, останній між людьми,
чоловік бóлів і той, хто знає, що таке страждати;
немов людина, що перед нею обличчя закривають,
зневажений, і ми його нізащо мали.
Та він наші недуги взяв на себе,
він ніс на собі наші болі.
Ми ж, ми гадали, що його покарано,
що Бог його побив, принизив.
Він же був поранений за гріхи наші,
роздавлений за беззаконня наші.
Кара, що нас спасає, була на ньому,
і його ранами ми вилікувані.
Усі, як вівці, ми блукали;
кожен ходив своєю дорогою;
провини нас усіх Господь поклав на нього.
Його мордовано, та він упокорявся
і не розтуляв своїх уст;
немов ягня, що на заріз ведуть його,
немов німа вівця перед обстригачами,
не відкривав він уст.
Насильством і судом його усунули.
Хто вболівав за його потомство?
Адже його вирвано з землі живих,
за злодіяння Мого народу його побито аж до смерті.
Гріб йому призначили разом з безбожними,
і з злочинцями його могила,
хоч він і не вчинив насильства,
і не було обману в устах у нього.
Та Господь схотів придавити його стражданням.
Якщо він принесе своє життя в жертву умиловлення,
то узрить потомство, житиме довго,
і рука його вчинить успішно волю Господню.
Після трудів душі своєї він побачить світло

і насититься своїм знанням.
Слуга Мій виправдає багатьох,
їхні беззаконня понесе на собі.
Тому Я дам йому, як пай, премногих;
він з сильними буде ділити здобич,
адже видав на смерть свою душу
І був зачислений до лиходіїв;
а він узяв на себе гріхи багатьох
і за винуватих заступався.
Слово Боже

Псалом респонсорійний

Пс 31(30), 2 і 6. 12-13. 15-16. 17 і 25 (П.: Лк 23, 46)

Дух мій ввіряю в руки Твої, Отче

або: Отче, у Твої руки я віддаю Мого духа.

Господи, я покладав надію на Тебе, †
тож хай не буду засоромлений навіки. *
У своїй праведності мене визволь.
У Твої руки дух мій ввіряю. *
Ти викупив мене, Господи, Боже правди.

Для усіх моїх ворогів я посміховищем став,
також для моїх сусідів, †
і страховищем для моїх знайомих: *
вони, коли бачили мене надворі, втікали геть від мене.
Мене забули, наче померлого, викинули з серця; *
я став як розбитий глечик.

Я ж на Тебе, Господи, покладаю надію. *
Я сказав: «Ти є моїм Богом. †
У Твоїх руках моя доля».

Спаси мене від руки моїх супостатів *
і від тих, хто мене гонить.

Засяй на слугу Твого світлом свого обличчя, *
спаси мене у своєму милосерді.
Тож всі ви, які надієтеся на Господа, будьте мужні, *
і нехай міцне буде ваше серце!

До змісту

Друге читання

Євр 4, 14-16; 5, 7-9

Читання з Послання до євреїв

Брати! Маючи великого Первосвященника, який пройшов небеса, – Ісуса, Божого Сина, – тримаймося визнання. Адже маємо не такого Первосвященника, який не може співчувати нашим слабкостям, але який подібно до нас був випробуваний у всьому, за винятком гріха. Тому приступаймо сміливо до престолу благодаті, щоб одержати милість і знайти благодать для своєчасної допомоги.

Христос, за днів своєї плоті, з великим риданням і слізьми заніс благання і молитви до Того, хто може спасти Його від смерті, і був вислуханий за благочестя; хоча був Він Сином, проте навчився послуху через те, що постраждав.

Досягнувши досконалості, Він став причиною вічного спасіння для всіх, хто Йому покірний.

Слово Боже

Спів перед Євангелієм

Флп 2, 8-9

Хвала Тобі, Христе, Царю вічної слави

Христос став для нас слухняним аж до смерті,
і то смерті хресної.

Тому й Бог звеличив Його та дав Йому Ім'я,
яке є понад всіма іменами.

Хвала Тобі, Христе, Царю вічної слави

Євангеліє

Йн 18, 1 – 19, 42

Страсті Господа нашого Ісуса Христа від святого Йоана

Схоплення Ісуса

Є. Того часу Ісус зі своїми учнями перейшов на другий бік потоку Кедрону, де був сад, до якого ввійшов Він та Його учні. Знав же це місце і Юда, зрадник Його, бо часто Ісус збирався там зі своїми учнями. Тож Юда, взявши загін воїнів і слуг первосвященників та фарисеїв, прийшов туди зі смолоскипами, світильниками та зброєю. Ісус, знаючи все, що мало з Ним статися, вийшов і каже їм:
+ Кого шукаєте?

Є. Йому відповіли:

К. Ісуса Назарянина!

Є. Каже їм:

+ То Я є!

Є. Стояв з ними і Юда, зрадник Його. Коли ж Він сказав їм: “То Я є!” – вони подалися назад і попадали на землю. Він знову запитав їх:

+ Кого шукаєте?

Є. Вони ж сказали:

К. Ісуса Назарянина.

Є. Ісус відповів:

+ Я ж сказав вам, що то Я є. Тож якщо Мене шукаєте, то відпустіть цих, хай ідуть.

Є. Щоби сповнилося те слово, яке Він сказав: “З тих, кого Ти дав Мені, Я не втратив жодного з них”. Тоді Симон-Петро, маючи меча,

витагнув його, вдарив слугу первосвященника й відтяв йому праве вухо; ім'я ж того слуги – Малх. Та Ісус сказав Петрові:

+ Сховай меча в піхви. Невже Мені не пити чаші, яку дав Мені Отець?

(Ісус перед Анною та Каяфою. Петрове відречення)

Є. Тоді загін воїнів, тисяцький і слуги юдеїв схопили Ісуса і зв'язали Його та повели спочатку до Анни. Він же був тестем Каяфи, який був того року первосвященником. Це був той Каяфа, який дав пораду юдеям, що краще одній людині вмерти за народ.

А за Ісусом ішов слідом Симон-Петро та ще один учень. Цей же учень був знайомий первосвященникові, тож він і увійшов разом з Ісусом до подвір'я первосвященника. А Петро стояв біля дверей ззовні. Тоді вийшов учень, який був знайомий первосвященникові, сказав одвірній й провів Петра. А служниця-одвірна й каже Петрові:

О. Чи і не ти з учнів цього чоловіка?

Є. Той відповів:

О. Я ні!

Є. Стояли також раби й слуги, які розпалили вогнище, оскільки було холодно, і грілися. Петро також стояв з ними й грівся.

А первосвященник запитав Ісуса про Його учнів та про Його вчення. Ісус відповів йому:

+ Я говорив світові відкрито. Я завжди навчав у синагозі й в храмі, де сходяться всі юдеї, і таємно не говорив нічого. Чому ти Мене питаєш? Запитай тих, які слухали, що Я говорив їм. Ось вони знають, що Я говорив.

Є. Коли Він це сказав, то один з присутніх слуг завдав удару по щоці, промовивши:

О. Оце так Ти відповідаєш первосвященникові?

Є. Ісус йому відповів:

+ Якщо Я зле сказав, то доведи, що зле; якщо ж добре, то чому Мене б'єш?

Є. Тоді Анна послав Його зв'язаним до первосвященника Каяфи.

А Симон-Петро стояв і грівся. І тут запитали його:

О. А чи і не ти з Його учнів?

Є. Він заперечив і сказав:

О. Я ні!

Є. Один із слуг первосвященника, родич того, якому Петро відтяв вуха, каже:

О. Чи не тебе я бачив з Ним у саду?

Є. Тоді знову Петро відрікся. І враз заспівав півень.

(Ісус перед Пилатом)

Є. А Ісуса повели від Каяфи у преторій. Був же ранок. І вони не ввійшли до преторію, щоб не опоганитися, але щоб могли їсти Пасху. Тоді Пилат вийшов до них назовні і каже:

О. Яке обвинувачення висуваєте проти цього чоловіка?

Є. Вони йому у відповідь сказали:

К. Якби Він не був злочинцем, ми не видали б Його тобі.

Є. Тоді Пилат їм сказав:

О. Візьміть Його ви і судіть Його за вашим законом!

Є. Сказали йому юдеї:

К. Нам не можна нікого страчувати, –

Є. щоби сповнилося Ісусове слово, яке Він сказав, зазначаючи, якою смертю мав померти.

(Розмова Ісуса з Пилатом)

Є. Тоді Пилат знову ввійшов у преторій, покликав Ісуса і запитав Його:

О. Чи Ти Цар юдеїв?

Є. Ісус відповів:

+ Чи ти це від себе говориш, чи інші тобі сказали про Мене?

Є. Пилат відповів:

О. Хіба я юдей? Твій народ і первосвященники видали Тебе мені. Що Ти зробив?

Є. Ісус відповів:

+ Царство Моє не від цього світу; якби Моє царство було від цього світу, Мої слуги воювали би, щоб Я не був виданий юдеям. Нині ж Моє царство не звідси.

Є. Тоді Пилат Його запитав:

О. То Ти таки Цар?

Є. Ісус відповів:

+ Це ти кажеш, що Я Цар. Я для того народився і для того прийшов у світ, щоби дати свідчення істині. Кожний, хто від істини, слухає Мій голос.

Є. Каже Йому Пилат:

О. А що таке істина?

Є. І сказавши це, він знову вийшов до юдеїв і сказав їм:

О. Жодної провини я в Ньому не знаходжу. Та є у вас звичай, щоб я вам відпускав одного на Пасху. Чи хочете, щоб я вам відпустив Царя юдеїв?

Є. Тоді вони знову закричали, вигукуючи:

К. Не Його, а Варавву! –

Є. Варавва ж був розбійником.

(Оце- Людина)

Є. Тоді Пилат узяв Ісуса й відшмагав бичем. А воїни, сплівши вінок із терну, поклали Йому на голову й обгорнули Його багряним одягом; вони підходили до Нього й казали:

К. Радій, Царю юдеїв!» –

Є. і били Його по щоках.

І Пилат знову вийшов назовні і сказав їм:

О. Ось виводжу Його вам назовні, щоб ви знали, що жодної провини я не знаходжу в Ньому.

Є. Вийшов Ісус назовні, маючи на собі терновий вінок та багрянний одяг. І Пилат каже їм:

О. Оце – людина!

Є. Та коли побачили Його первосвященники й слуги, то закричали, гукаючи:

К. Розіпни, розіпни!

Є. Каже їм Пилат:

О. Візьміть і розіпніть Його ви, бо я не знаходжу в Ньому провини.

Є. Юдеї відповіли йому:

К. Ми маємо Закон, і за Законом Він повинен померти, бо Божим Сином сам себе вчинив!

Є. Тож коли Пилат почув це слово, то ще більше злякався. Ще раз зайшов у преторій і каже Ісусові:

О. Звідки Ти?

Є. Ісус же не дав йому відповіді. Тоді каже Йому Пилат:

О. До мене не говориш? Хіба не знаєш, що маю владу Тебе відпустити і маю владу розіп'яти Тебе?

Є. Ісус йому відповів:

+ Не мав би ти жодної влади наді Мною, якби не була вона тобі дана з висоти. Тому той, хто Мене видав тобі, має більший гріх.

Є. Відтоді Пилат намагався відпустити Його, та юдеї закричали, гукаючи:

К. Якщо Його відпустиш, ти не є другом кесаря! Кожний, хто себе робить царем, противиться кесареві!

(Вирок)

Є. Тож, почувши ці слова, Пилат вивів Ісуса назовні, сів на місце судді, що зветься Літостротос, – єврейською мовою: Габбатá. Була ж п'ятниця, День Приготування перед Пасхою, близько шостої години. І він каже юдеям:

О. Ось ваш Цар!

Є. Тоді вони зчинили галас: Візьми, візьми та розіпни Його!

Є. Пилат їх запитує:

О. Вашого Царя маю розіп'яти?

Є. Первосвященники відповіли:

К. Ми не маємо царя, крім кесаря!

Є. І тоді він видав Його їм, щоб був розіп'ятий.

(Розп'яття Ісуса)

Є. Тож взяли Ісуса. І, несучи свій хрест, Він вийшов на місце, яке називається Череповище, – єврейською мовою: Голгофа, де розіп'яли Його, і з Ним двох інших: з одного та з другого боку, а Ісуса – посередині. Пилат же зробив напис і помістив на хресті. А було написано: "Ісус Назарянин, Цар юдеїв". Цей напис читало багато юдеїв, тому що місце, де розіп'яли Ісуса, було поблизу міста, написано ж було по-єврейськи, по-латинськи і по-грецьки. Та юдейські первосвященники говорили Пилатові:

К. Не пиши: "Цар юдеїв", але: "Він сказав: Я – Цар юдеїв!"

Є. Пилат відповів:

О. Що я написав, – те написав!

Є. А воїни, розіп'явши Ісуса, взяли Його одяг і розділили його на чотири частини, кожному воїнові по частині, а також хітон. Хітон був не з кусків шитий, а цільно згори тканий. Тож сказали один одному:

К. Не роздираймо його, але киньмо жереб на нього, кому припаде.

Є. Це щоби збулося Писання, яке говорить: "Розділили Мій одяг між собою і за Мою одежину кидали жереб". Воїни так і зробили.

(Останні слова)

Є. А біля Ісусового хреста стояли Його мати, і сестра Його матері, Марія Клеопова, і Марія Магдалина. Побачивши матір і учня, який стояв поряд і якого Він любив, Ісус промовив до матері:

+ Жінко, ось твій син!

Є. Потім звернувся до учня:

+ Ось твоя мати!

Є. І від тієї години взяв її учень до себе.

(Смерть Ісуса)

Є. Після цього, знаючи, що все вже звершилося, каже Ісус, аби довершилося Писання:

+ Прагну!

Є. Стояла повна посудина оцту. Отже, настромивши на тростину губку, намочену в оцті, піднесли до Його уст. Спробувавши оцту, Ісус сказав:

+ Звершилося!

Є. І схиливши голову, віддав духа.

(Всі стають на коліна і певний час стоять мовчки.)

Є. Оскільки була п'ятниця, День Приготування, то юдеї, щоб не залишилися на хресті тіла в суботу, тому що був великий день тієї суботи, просили Пилата, аби перебили їхні голінки й забрали. Тож воїни прийшли і перебили голінки першому й другому, розп'ятому з Ним. Підійшовши же до Ісуса, побачили, що Він уже помер, і не стали перебивати Йому голінок. Але один з воїнів списом проколов Йому бік, і тут же витекли кров та вода. А той, хто бачив, засвідчив, – і правдиве його свідчення. І він знає, що каже правдиві речі, щоб і ви повірили. Бо сталося це, аби збулося Писання: “Кістка Його не буде поламана”. І знову ж, у іншому місці Писання говориться: “Будуть дивитися на Того, кого прокололи”.

(Покладення до гробу)

Є. Після цього Йосиф з Ариматеї, який був учнем Ісуса, – але таємним, із-за страху перед юдеями, – попросив Пилата, щоби забрати тіло Ісуса. І Пилат дозволив. Тож прийшов і забрав Його тіло. Прибув також і Никодим, який рані приходив вночі до Нього, несучи суміш смирни з алое, близько ста мірок. Отже, вони взяли тіло Ісуса та обгорнули його полотнами з пахощами, – згідно зі звичаєм поховання в юдеїв. А на тому місці, де Він був розп'ятий, був сад, а в саду – нова гробниця, в якій ніколи ніхто не був похований. Тож тут і поклали Ісуса, з огляду на юдейську п'ятницю, День Приготування, бо гробниця була близько.

Слово Господнє

[Перейти до змісту](#)

[Перейти до Літургії Годин Великої П'ятниці](#)

ДРУГИЙ ДЕНЬ ПАСХАЛЬНОГО ТРИДЕННЯ: ХРИСТОС ПОХОВАНИЙ

Починаючи з другого століття Велика Субота була днем суворого посту і великої тиші. Цього дня Церква не звершує жодної Літургії, окрім Літургії Годин. Сьогодні цією молитвою ми вшановуємо спочинок Ісуса в Гробі після славної та переможної битви на Хресті.

У цей день ми також особливо роздумуємо над таємницею сходження Ісуса у Відхлань, про яку святий Петро писав: «він пішов проповідувати спасіння, навіть тим духам, що у темниці» (1 Петра 3:19). Про цю таємницю нашої віри красиво і надзвичайно глибоко говорить друге читання сьогоднішньої Години Читань. Ісус сьогодні спускається в безодню (відхлань) наших сердець, запламованих гріхом, у ті найпотаємніші та ганебні місця, про які ми не хочемо навіть думати.

Сьогодні – особлива можливість в особистій молитві благати Бога вивести нас із власної відхлані та у заступницькій молитві просити за запеклих грішників, а також за розв'язання всіх безнадійних, з людської точки зору, ситуацій.

Окрім особистої молитви, сьогодні Церква особливо заохочує до молитви разом Літургією Годин. Літургійна молитва у Велику Суботу закінчується Вечірнею – це єдина субота в році, яка має власну Вечірню.

[Перейти до змісту](#)

[Перейти до Літургії Годин Великої Суботи](#)

[Перейти до рекомендацій проведення в домашніх умовах](#)

ТРЕТІЙ ДЕНЬ ПАСХАЛЬНОГО ТРИДЕННЯ: ХРИСТОС ВОСКРЕСЛИЙ

Коли настає ніч Христового виходу з гробу, розпочинається звершення обрядів (целебрація) третього дня Пасхального Тридення.

З давніх часів християни збиралися разом на чування (вігілія, надвечір'я) тієї ночі.

Найважливіші події в історії спасіння – Різдво Христове та Його славне Воскресіння –

відбулися вночі. У ці ночі християни чують.

Ми беремо участь у найважливішій Літургії року, яка називається **Пасхальною Вігілією у Святу Ніч**. Це літургія, в якій ми вже переживаємо радість Воскресіння Господнього і водночас літургію хрещення. Починаючи з другого століття, катехумени приймають хрещення саме цієї ночі, а всі вірні – поновлюють свої обітниці цього таїнства, адже саме через хрещення ми стаємо сопричасниками Пасхи Христової, Його переходу від смерті до життя. У Хрещенні відбувається наша Пасха з Христом.

Пасхальна Вігілія складається з 4 частин:

- **Літургія світла:** Ніч - символ гріха, смерті, неволі. Ця ж ніч освітлюється світлом Воскреслого Христа. У жодному разі не можна розпочинати Літургію до вечірньої темряви, інакше вся символіка ночі та світла втрачає своє значення.

Великодня Вігілія розпочинається з обряду освячення вогню, запаленого перед храмом. Від цього багаття запалюємо Пасхал - свічку, що символізує Воскреслого Христа. Пасхал оздоблений знаком хреста, п'ятьма ранами Ісуса, грецькими літерами **Α** і **Ω**,

тобто «початок» і «кінець», та цифрами, що вказують на поточний рік. Це означає: Христос розп'ятий і воскреслий є початком та кінцем історії. Він освітлює своїм світлом кожен час та період, зокрема той, котрий ми зараз проживаємо.

Із запаленою свічею пасхалу священник входить до храму, тричі співаючи: "Світло Христове". Вірні поряд запалюють свої свічки від пасхалу і передають один одному. Це прекрасний знак, який показує, що всі ми черпаємо світло тільки з Єдиного Світла, яким є Христос. Ніхто з нас не має власного світла й мудрості, які б не йшли від Бога. Водночас саме це світло ми передаємо один одному і за кілька миттєвостей весь храм наповнюється яскравим світлом свічок кожного присутнього.

Дійшовши до вітаря, священник чи диякон співає Exultet: урочистий гімн на славу "тієї ночі" Воскресіння та "цієї воскової колони", що є знаком Воскреслого Господа.

• **Літургія Слова** дуже обширна сьогодні ввечері, тому що це остання катехеза перед хрещенням, яку слухають катехумени, та в яку вслухаємось і ми, щоб краще зрозуміти і пережити те, що відбулося під час нашого хрещення.

Сьогоднішні читання - це короткий зміст всієї історії нашого спасіння. Вони дозволяють нам взяти участь в подіях Старого Завіту, щоб заглиблюватися в таємницю нашої Пасхи з Христом.

Перехід через Червоне море - прототип Пасхи. Він став найважливішою подією в історії Вибраного народу.

А якими прекрасними є голоси пророків, котрі повчають невірний народ, але також передрікають відновлення приязні з Богом, нове серце та новий дух, що дає Господь.

Святий Павло у своєму листі до римлян пояснює нам найглибший сенс хрещення: воно є зануренням у смерть і воскресіння Христа.

В Євангелії ми можемо пережити здивування та страх жінок, які прийшли до гробу, а потім – радість зустрічі з Воскреслим.

• **Літургія хрещення.** Ми вже згадували, що з перших століть Церква охрещує цієї ночі на знак єдності цього таїнства з Христовою Пасхою. Через хрещення ми занурюємось в смерть Христа, вмираємо для гріха і разом із Христом воскресаємо до нового життя в справедливості та благодаті.

Усі охрещені сьогодні вночі відновлюють обітниці хрещення, тобто свій союз з Христом, відрікаючись від гріха та визнаючи віру. Цей обряд нагадує нам, що хрещення - це не одноразова подія, а таємниця (*misterium*), якою ми повинні прожити життя і до якої потрібно щоразу дозрівати.

• Останньою частиною є **Євхаристійна Літургія**, в якій ми переживаємо велику Таємницю Пасхи за посередництвом святого таїнства. Ми беремо участь в Єдиній Жертві Ісуса Христа і приймаємо його Воскреслого у Святому Причасті.

Всі попередні обряди проводилися для того, щоби ми змогли проживати кожную Євхаристію ще глибше і більш свідомо, адже кожна Євхаристія - це Пасха Христа й Пасха Церкви.

Резурекційна процесія – це публічне вираження нашої радості та віри у Воскресіння Христове, це також згадка жінок та учнів, що біжать до гробу і дізнаються радісну новину: “Він воскрес!”. Ця процесія може відбуватися наприкінці Вігільної Літургії або ж вранці перед першою месою.

В неділю Воскресіння Господнього відправляється свята Меса вдень, що має власний формуляр та власні читання. Всі читання в цій месі (як і в усьому Великодньому періоді) взяті лише з Нового Завіту, показують нове життя тих, які зустріли і прийняли Воскреслого Христа. Перед Євангелієм співається Пасхальна Секвенція, тобто поетична розповідь про Воскресіння Господнє.

Святкування Великодня та всього Тридення загалом закінчується Вечірньою неділю Великодня (з Літургії Годин), яку також називають «хрестильна вечірня». Це тому, що її можна поєднати з процесією до хрестильниці та окропленням

хрестильною водою на знак подяки охрещених і всіх вірних за дар хрещення.

[Перейти до змісту](#)

[Перейти до Вечірньої Великої Суботи](#)

[Перейти до рекомендацій проведення вдома](#)

ЛІТУРГІЯ СЛОВА. ПАСХАЛЬНА ВІГІЛІЯ

рік А

Перше читання

Бут 1, 1 – 2, 2 (довше)

Читання з Книги Буття

В началі сотворив Бог небо й землю. Земля ж була пуста й порожня та й темрява була над поверхнею безодні, а дух Божий ширяв над поверхнею вод.

І сказав Бог: «Нехай буде світло!» І настало світло. І побачив Бог світло, що воно добре та й відділив Бог світло і від темряви. Назвав же Бог світло – день, а темряву назвав ніч. І був вечір і був ранок – день перший.

І сказав Бог: «Нехай станеться твердь посередині вод і нехай вона відділяє води від вод!» І зробив Бог твердь і відділив води, що під твердю, від вод, що над твердю. Тож сталося так. І назвав Бог твердь – небо. І був вечір і був ранок – день другий.

І сказав Бог: «Нехай зберуться води, що під небом, в одне місце і нехай з'явиться суша». І так сталося. І назвав Бог сушу – земля, а збір вод назвав морями. І побачив Бог, що воно добре. Бог сказав: «Нехай земля зростить рослини: траву, що розсіває насіння, і плодові дерева, що родять плоди з насінням, за їхнім родом на землі». І так сталося. І вивела земля з себе рослини: траву, що розсіває насіння за своїм родом, і дерева, що родять

плоди з насінням у них, за їхнім родом. І побачив Бог, що воно добре. І був вечір і був ранок – день третій.

І сказав Бог: «Нехай будуть світила на тверді небесній, щоб відділяти день від ночі й нехай вони будуть знаками для пір року, для днів і років; нехай будуть світила на тверді небесній, щоб освітлювати землю». І так сталося. І зробив Бог два великі світила: світило більше – правити днем, а світило менше – правити ніччю, і зорі. І примістив їх Бог на тверді небесній, щоб освітлювати землю, та управляти днем і ніччю і відділяти світло від темряви. І побачив Бог, що це добре. І був вечір і був ранок – день четвертий.

І сказав Бог: «Нехай закишать води живими істотами й нехай птаство літає над землею попід твердю небесною». І сотворив Бог великих морських потвор і всілякі живі створіння, що повзають та кишать у воді, за їхнім родом, і всіляке птаство крилате за його родом. І побачив Бог, що воно добре; і благословив їх Бог, кажучи: «Будьте плідні і множтеся та наповняйте воду в морях, і птаство нехай множиться на землі». І був вечір і був ранок – день п'ятий.

І сказав Бог: «Нехай земля виведе з себе живі створіння за їхнім родом: скотину, плазунів і диких звірів за їхнім родом». І сталося так. І сотворив Бог земних звірів за їхнім родом, скотину за родом її, і всіх земних плазунів за їхнім родом. І побачив Бог, що воно добре.

І сказав Бог: «Утворімо людину на наш образ і на нашу подобу, і нехай вона панує над рибою морською, над птаством небесним, над скотиною, над усіма земними звірами й над усіма плазунами, що повзають на землі» І сотворив Бог людину на свій образ; на Божий образ сотворив її; чоловіком і жінкою сотворив їх.

І благословив їх Бог і сказав їм: «Будьте плідні й множтеся і наповняйте землю та підпорядкуйте її собі; пануйте над рибою морською, над птаством небесним і над усяким звіром, що рухається по землі».

По тому сказав Бог: «Ось Я даю вам усяку траву, що розсіває насіння по всій землі, та всяке дерево, що приносить плоди з

насінням: вони будуть вам на поживу. Всякому ж земному звірові, всякому небесному птаству, всьому, що повзає по землі й має в собі живу душу, Я даю на поживу всяку зелень трав». І так сталося. І побачив Бог усе, що утворив був: і воно було дуже добре. І був вечір і був ранок – день шостий.

Так закінчено небо й землю з усіма її оздобами. Бог закінчив сьомого дня своє діло, що його творив, і спочив сьомого дня від усього свого діла, що його творив.

Слово Боже

Або

Перше читання

Бут 1, 1. 26 – 31а (коротше)

Читання з Книги Буття

На початку сотворив Бог небо й землю. І сказав Бог: «Утворімо людину на наш образ і на нашу подобу, і нехай вона панує над рибою морською, над птаством небесним, над скотиною, над усіма земними звірами й над усіма плазунами, що повзають на землі» І сотворив Бог людину на свій образ; на Божий образ сотворив її; чоловіком і жінкою сотворив їх.

І благословив їх Бог і сказав їм: «Будьте плідні й множтеся і наповняйте землю та підпорядковуйте її собі; пануйте над рибою морською, над птаством небесним і над усяким звіром, що рухається по землі».

По тому сказав Бог: «Ось Я даю вам усяку траву, що розсіває насіння по всій землі, та всяке дерево, що приносить плоди з насінням: вони будуть вам на поживу. Всякому ж земному звірові, всякому небесному птаству, всьому, що повзає по землі й має в собі живу душу, Я даю на поживу всяку зелень трав».

Слово Боже

1 Псалом респонсорійний

Пс 104(103), 1-2а. 5-6. 10 і 12. 13-14. 24 і 35в (П.: пор. 30).

Хай зійде Дух Твій і відновить землю

*або: Зішли свого Духа, Господи,
і віднови обличчя землі.*

Благослови, душе моя, Господа! *
Господи, Боже мій, Ти надзвичайно величний!
У велич і красу Ти одягнувся. *
Ти одягаєшся у світло, як в одяг.

Ти заснував землю на твердих основах, – *
вона не захитається на віки вічні.
Безоднею, мов плащем, Ти її покрив. *
На горах зберуться води.

Ти джерела спрямовуєш у потоки, – *
між горами вони протікають.
Над ними поселиться птаство небесне, – *
з-поміж листя подаватимуть голос.

Ти зі своїх горниць напуваєш гори; *
насититься земля Твоїх діл плодами.
Ти вирощуєш траву для худоби †
і зелень на службу людям, *
щоби земля хліб давала.

Які величні Твої діла, Господи! *
Ти все вчинив премудро –
земля сповнена Твоїм творінням. *
Благослови, душе моя, Господа Бога!

або:

1 Псалом респонсорійний

Пс 33(32), 4-5. 6-7. 12-13. 20 і 22 (Пс.: пор. 56)

Милість Господня сповнює всю землю.

Бо Господнє слово праведне, *
і всі Його діла вірні.
Він любить праведність і справедливість, *
милістю Господа земля повна.

Небеса створені Господнім словом *
і подихом Його уст – уся їхня сила.
Він згромаджує води моря, наче сіно в копицю, *
і безодню у сховища складає.

Блаженний народ, для якого Господь є Його Богом, – *
народ, якого Він обрав собі у спадок.
Господь поглянув з неба *
і усіх людських синів побачив.

Наша душа Господа чекає – *
Він наш помічник і оборонець.
Господи, нехай буде на нас Твоє милосердя, *
оскільки ми на Тебе покладаємо надію.

Друге читання

Бут 22, 1-18 (довше)

Читання з Книги Буття

Тими днями Бог випробував Авраама. Отож сказав до нього:
«Аврааме!»

Той же відповів: «Ось я!»

Бог сказав: «Візьми сина твого, твого єдиного, якого любиш, Ісаака, і піди в Морія-край та й принеси його там у всепалення на одній з гір, що її Я тобі вкажу».

Встав Авраам рано-вранці, осідлав свого осла, взяв із собою двох слуг та Ісаака, сина свого, наколов дров на всепалення і пішов на місце, яке призначив йому Бог. На третій день підвів Авраам свої очі й, побачивши здалека те місце, сказав своїм слугам: «Побудьте тут з ослом, а я з хлоп'ям підемо аж он туди та, поклонившись Богові, повернемося до вас». Тож узяв Авраам дрова всепалення та й поклав на Ісаака, сина свого; сам же взяв у руки вогонь і ніж, і пішли вони обидва разом.

Тоді Ісаак заговорив до Авраама, батька свого, кажучи: «Отче мій!» – а той: «Що тобі, мій сину?»

«Ось» – каже він – «вогонь і дрова; а де ягня на всепалення?»

Авраам же: «Бог передбачить собі ягня на всепалення, мій сину». І йшли вони обидва разом.

Як же прийшли на місце, про яке сказав йому Бог, то спорудив Авраам жертovníк, розклав дрова і, зв'язавши Ісаака, сина свого, поклав його на жертovníк, зверху на дровах. Тоді простягнув Авраам свою руку й узяв ножа, щоб принести в жертву сина свого.

Та ангел Господній кликнув до нього з неба і сказав: «Аврааме, Аврааме!»

Той відповів: «Ось я!»

І сказав Бог: «Не простягай руки твоєї на хлопця, не чини йому нічого! Тепер бо знаю, що ти боїшся Бога, що ти не пощадив свого сина, свого єдиного, для Мене».

Авраам підвів очі свої й дивиться: аж ось позаду нього баран, заплутаний у кущах рогами. Пішов Авраам, узяв того барана і приніс його у всепалення замість свого сина. І назвав Авраам те місце: «Господь явився», як то й по сьогодні кажуть: «На горі, де Господь явився».

Ангел же Господній кликнув до Авраама вдруге з неба і сказав: «Клянуся Мною самим – слово Господнє: за те, що ти вчинив це і не пощадив сина твого, твого єдиного, Я поблагословлю тебе вельми й дуже розмножу твоє потомство, як зорі на небі, і як пісок, що на березі моря. Твої нащадки займуть міста своїх ворогів. У твоєму потомстві благословляться всі народи землі, тому що ти послухав Мого голосу». **Слово Боже**

або:

Друге читання

Бут 22, 1-2. 9а. 10-13. 15-18 (коротше)

Читання з Книги Буття

Тими днями Бог випробував Авраама. Отож сказав до нього: «Аврааме!»

Той же відповів: «Ось я!»

Бог сказав: «Візьми сина твого, твого єдиного, якого любиш, Ісаака, і піди в Морія-край та й принеси його там у всепалення на одній з гір, що її Я тобі вкажу».

Як же прийшли на місце, про яке сказав йому Бог, простягнув Авраам свою руку й узяв ножа, щоб принести в жертву сина свого.

Та ангел Господній кликнув до нього з неба і сказав: «Аврааме, Аврааме!»

Той відповів: «Ось я!»

І сказав Бог: «Не простягай руки твоєї на хлопця, не чини йому нічого! Тепер бо знаю, що ти боїшся Бога, що ти не пощадив свого сина, свого єдиного, для Мене».

Авраам підвів очі свої й дивиться: аж ось позаду нього баран, заплутаний у кущах рогами. Пішов Авраам, узяв того барана і приніс його у всепалення замість свого сина.

Ангел же Господній кликнув до Авраама вдруге з неба і сказав: «Клянуся Мною самим – слово Господнє: за те, що ти вчинив це і не пощадив сина твого, твого єдиного, Я поблагословлю тебе вельми й дуже розмножу твоє потомство, як зорі на небі, і як пісок, що на березі моря. Твої нащадки займуть міста своїх ворогів. У твоєму потомстві благословляться всі народи землі, тому що ти послухав Мого голосу».

Слово Боже

2 Псалом респонсорійний

Пс 16(15), 5 і 8. 9-10. 11 (П.: пор. 1)

Врятуй нас, Боже, Ти – наша надія

або: *Збережи мене, Боже, бо я на Тебе поклав надію.*

Господь – частка мого спадку, Ти – моя доля; *

Ти – Той, хто мою спадщину оберігає.

Я завжди маю Господа перед собою, – *

Він праворуч мене, я не похитнуся.

Через це зраділо моє серце і моє єство звеселилось, *

охоплює впевненість навіть моє тіло,

бо Ти не залишиш душі моєї в шеолі *

і не даси своєму святому побачити тління.

Ти даси мені дорогу життя пізнати, *

повнота радості – у Твоїй присутності,

у Твоїй правиці – *

радість навіки.

Третє читання

Вих 14, 15 – 15, 1

Читання з Книги Вихід

Тими днями сказав Господь Мойсеєві: «Чого голосиш до Мене? Вели синам Ізраїля, нехай вирушають. Ти ж підійми твою палицю та простягни твою руку над морем і розділи його, і нехай сини Ізраїля сушею пройдуть через середину моря. Ось Я закаменю серце єгиптян, і вони підуть за вами слідом, і тоді покажу на фараоні і на всім його війську, на колісницях і на вершниках його Мою славу. І визнають єгиптяни, що Я – Господь, як покажу на фараоні, на колісницях і на вершниках його Мою славу».

І повернувся тоді ангел Божий, що йшов поперед табору Ізраїля, та й спинився позад них; і стовп хмаровий, що йшов перед ними, спинився позад них. Він спинився поміж єгипетським табором та ізраїльським табором; і була хмара темрявою для одного табору і світлом для другого, так, що не наближався один табір до другого всю ніч.

І простяг Мойсей руку над морем, і відганяв Господь море всю ніч сильним східнім вітром, і зробив море сухим, і води розділились; і сини Ізраїля ввійшли і йшли серединою моря по суші; вода була для них стіною праворуч і ліворуч. Єгиптяни погнались, і рушили слідом за ними всі фараонові коні, колісниці і вершники в середину моря. В ранішню сторожу глянув Господь із вогненного та хмарового стовпа на єгипетський табір та й стривожив його; позагальмовував колеса їхніх колісниць, так, що ці з трудом просувались наперед.

І закричали єгиптяни: «Втікаймо від Ізраїля, бо Господь воює за нього проти єгиптян».

Тоді Господь сказав Мойсеєві: «Простягни руку над морем, і нехай води хлинуть назад, на їхні колісниці і на їхніх вершників».

І простяг Мойсей руку над морем, і на світанку воно повернулося знову на своє звичайне місце; єгиптяни ж, утікаючи, йшли йому назустріч. Отак то кинув Господь єгиптян у середину моря. Злились води знов до купи та й затопили колісниці,

вершників та все фараонове військо, яке увійшло за ними в море; ані один із них не залишився. Сини ж Ізраїля йшли по суші, посеред моря, і води для них стояли, як стіна, праворуч і ліворуч.

Отак вирятував Господь у той день Ізраїля з руки єгипетської, і побачив Ізраїль єгиптян мертвими на березі моря. І як побачив Ізраїль, з якою потугою Господь побив єгиптян, став народ боятися Господа та й повірив Господу й слугі його Мойсеєві. Тоді Мойсей і сини Ізраїля заспівали Господу ось яку пісню:

Не мовиться: «Слово Боже»

З Псалом респонсорійний

Вих 15, 1-2. 3-4. 5-6. 17-18 (П.: пор. 1а)

Співаймо Богу, славою бо вкрився

або: *Співаймо Господу, бо славно звеличився.*

Заспіваю Господу, бо славою прославився; †
коня і його вершника поверг у море. *

Міць моя та пісня – Господь, Він став мені спасінням.

Це Бог мій, і я Його прославлю, *

Бог батька мого, і я Його буду вихваляти.

Господь – муж воїн, *

Господь – Його Ім'я.

Колісниці фараона та військо його вкинув у море, *
добірні витязі його втопились в Червоному морі.

Бездні їх покрили, *

пішли на дно, неначе камінь.

Твоя правиця, Господи, прославилась у силі, *

Твоя правиця ворога розгромила.

Ти поведеш їх і насадиш на горі спадщини Твоєї *
на місці, яке зготував Ти, Господи, собі для оселі,
у святині, яку Твої руки, Господи, утвердили. *
Господь царює назавжди і навіки.

Четверте читання

Іс 54, 5-14

Читання з Книги пророка Ісаї

Той, хто тебе створив,
буде твоїм женихом,
Господь Сил – Його Ім'я.
Твій Відкупитель – Святий Ізраїля,
який зветься Богом усієї землі.
Немов покинуту й засмучену духом жінку,
Господь прикличе тебе знову.
«Чи ж можна жінку молодощів відіслати?» – каже Бог твій.
«Я на короткий час тебе покинув,
але з великим співчуттям тебе приймаю.
У палкім гніві Я на хвилюку сховав обличчя Моє від тебе,
але в Моїй любові вічній
Я зжалився над тобою», –
каже Господь, твій Відкупитель.
«Це для Мене так як за днів Ноя:
як Я поклявся тоді, що води Ноя
вже не затоплять більше землі,
отак клянусь тепер не гніватись на тебе
і не сварити тебе більше.
Гори зрушаться й горби похитнуться,
Моя ж любов від тебе не відступить,
Мій союз миру не похитнеться», –
каже Господь, який тебе жаліє.

«О нещасна, бурею кидана, безутішна!
Ось Я кладу основи твої на малахіті,
підвалини твої на сапфірі.
Зроблю зубці твої з рубіну,
твої ворота з каменя гранату,
всю твою огорожу з самоцвітів.
Усі твої діти будуть Господніми учнями,
великий мир буде проміж дітьми твоїми,
на справедливості будеш заснована.
Від гніту ти будеш далеко,
нічого не будеш більше боятися;
далеко й від страху, бо не наблизиться до тебе».
Слово Боже

4 Псалом респонсорійний

Пс 30(29), 2 і 4. 5-6а. 11 і 12а і 13б (П.:пор. 2а)

Звеличу Бога, бо мене воздвигнув

або: Звеличу Тебе, Господи, бо Ти мене витяг.

Господи, звеличу Тебе, бо Ти мене витяг *

і моїм ворогам не дав насміятися наді мною.

Господи, Ти вивів мою душу з шеолу, – *

Ти врятував мене з-поміж тих, які сходять у могилу.

Співайте Господу, Його побожні, *

пам'ять Його святості прославляйте.

Адже на мить гнів у Нього, †

а на все життя Його благовоління. *

Ввечері плач вселиться, а на ранок – радість.

Почуй, Господи, і мене помилуй! *

Пошли поміч, Господи, мій Боже!

Ти мій плач обернув мені на танець – *

Буду славити Тебе я вічно.

П'яте читання

Іс 55, 1-11

Читання з Книги пророка Ісаї

Так говорить Господь:

«Ви всі спрагли, йдіть до води,
навіть і ті, в кого грошей нема!

Ідіть, купуйте й споживайте!

Ідіть, купуйте без грошей, без плати, вино та молоко!

Навіщо ви відважуєте срібло на те, що не є хліб,
і вашу працю на те, що не насичує?

Слухайте Мене уважно, щоб ви їли те, що добре,
і щоб розкошувала у ситості ваша душа.

Прихиліть ваше вухо і прийдіть до Мене,
слухайте, і душа ваша буде жити!

Я укладу з вами союз вічний,
незмінні милості для Давида.

Ось Я його поставив свідком для народів,
князем і володарем народів.

Ось ти прикличеш народ, якого ти не знаєш;
народ, який тебе не знає,
прибіжить до тебе заради Господа, Бога твого,
і заради Святого Ізраїлевого, бо Він тебе прославив.

Шукайте Господа,

доки Він дозволяє себе знайти!

Взивайте до Нього, доки Він близько!

Нехай злочинець покине свою путь,
і муж неправий – свої задуми!

Нехай повернеться до Господа,
і Він його помилує,

до Бога нашого, бо Він на прощення пребагатий.
Думки бо Мої – не ваші думки,
і дороги ваші – не Мої дороги, – говорить Господь.
Бо так, як небеса возносяться над землею,
так Мої дороги возносяться над вашими дорогами,
і думки Мої – над вашими думками.
Адже так, як дощ і сніг сходять з неба
і не повертається туди, доки не напоїть землю,
щоб вона зростила паростки
та дала насіння сіячу, і хліб тому, хто їсть,
отак і Моє слово, яке виходить з Моїх уст:
не повертається до Мене порожнім,
але чинить те, що Я хочу,
довершує те, за чим Я його вислав».

Слово Боже

5 Псалом респонсорійний

Іс 12, 2-3. 4бвг. 5-6 (П.: пор. 3)

Будете пити із джерел спасіння

або: У радості будете черпати воду із джерел спасіння.

Ось Бог – моє спасіння! Я уповаю і не боюся, *
бо Господь моя сила і моя пісня,
Він – моє спасіння! *
Ви будете з радістю черпати воду з джерел спасіння.

Хваліте Господа, *
признавайте Його Ім'я!
Розголосіть між народами про Його діла великі, *
нагадуйте, що Ім'я Його величне!

Співайте Господу, бо він учинив велике; *
нехай про це по всій землі визнають!

Ликуйте й веселіться, мешканці Сіону! *
Бо Святий Ізраїля – великий у твоєму лоні.

Шосте читання

Вар 3, 9-15. 32 – 4, 4

Читання з Книги пророка Варуха

Слухай, Ізраїлю, заповіді життя,
насторожи вухо, щоб розсудку навчитись.
Чому, Ізраїлю? Чому сидиш у краї ворожим?
Ти зістарився у землі чужосторонній,
ти мертвими опоганився,
і тебе зараховано до тих, хто в аді.
Ти полишив джерело мудрості!
Якщо б ти ходив шляхом Божим,
ти жив би вічно в мирі.
Збагни, де знання і де сила,
де розум, щоб тобі також знати,
де довголіття, де життя, де світло очей та мир.
Хто знайшов її місце? Хто ввійшов у її скарби?
Та Той, хто відає все, знає її;
Він розумом своїм звідав, –
Він, який землю утвердив повіки,
чотириногими виповнив її;
який посилає світло, –
і воно йде, закликає його, –
і воно його слухається у трепеті.
Зорі блищать на своїй варті і веселяться;
покличе їх, – вони відкликаються: «Ось ми!»
І світять радісно для Того, хто створив їх.
Такий наш Бог; ніхто Йому не рівний!
Він звідав усі дороги знання

і дав його Якову, слугі своєму,
Ізраїлеві, улюбленцеві своєму.
А потім вона й на землі з'явилась
і з людьми перебувала.
Вона – це книга велінь Божих,
закон, що перебуває вічно.
Усі ті, які пильнують її, будуть жити;
а ті, які її покидають, повмирають.
Повернись, Якове, вхопись її;
простуй до її блиску, до її світла.
Не віддавай іншому своєї слави,
своїх привілеїв – народові чужому!
Які ж бо ми, Ізраїлю, щасливі, –
бо те, що вгодне Богові, знане нам!
Слово Боже

6 Псалом респонсорійний

Пс 19(18), 8. 9. 10. 11 (П.: пор. Ін 6, 68б).

*Лише у Тебе – слово життєдайне
або: Господи, Ти маєш слова вічного життя.*

Господній закон бездоганний, – *
він підкріплює душу.
Господнє свідчення вірне, – *
воно робить мудрими простодушних.

Господні постанови праведні, – *
вони звеселяють серце.
Господня заповідь чиста, – *
очам дає вона світло.

Господній страх чистий – *

він перебуває навіки.
Господні присуди незмінні, *
всі вони справедливі.

Їх бажать більше від золота – *
від безлічі каменів дорогоцінних,
вони за мед солодші, *
що з вощини стікає.

Сьоме читання
Єз 36, 16-17а. 18-28

Читання з Книги пророка Єзекиїла

Надійшло до мене таке слово Господнє: «Сину людський! Коли дім Ізраїля жив у своїй землі, він її опоганив своїми вчинками й своїми діяннями. Тоді Я вилив на них Мій гнів за кров, яку проливали на землю, та за те, що поганили її своїми бовванами. І Я їх порозсівав поміж народами, вони були розвіяні по землях. Я їх судив згідно з їхніми путями і згідно з їхніми вчинками. Отак поприходили вони до народів, і там, куди вони прибули, знеславили Моє святе Ім'я, бо про них говорили: “Оце Господа народ, та вони з Його землі геть собі пішли!” Але Я заступився за Моє святе Ім'я, яке вони, дім Ізраїля, знеславили між народами, куди прийшли.

Тож скажи домові Ізраїля: «Так говорить Господь Бог: Не заради вас Я це чиню, доме Ізраїля, а задля Мого святого Імені, яке ви осквернили між народами, куди прийшли. Я освячу Моє велике Ім'я, знеславлене між народами, яке ви знеславили посеред них; і зрозуміють народи, що Я – Господь, – слово Господа Бога, – коли явлю себе святим між вами перед їхніми очима.

Адже Я заберу вас з-між народів, Я позбираю вас з усіх земель і приведу вас у землю вашу. Я окроплю вас чистою водою, і

ви очиститесь. Я вас очищу від усіх ваших гидот і від усіх ваших кумирів. Я дам вам нове серце, і новий дух вкладу в ваше нутро. Я вийму кам'яне серце з вашого тіла й дам вам серце тілесне. Я вкладу в ваше нутро дух Мій і вчиню так, що ви будете ходити в Моїх заповідях та берегти й виконувати Мої установи.

Ви житимете в землі, яку Я дав батькам вашим, і будете Моїм народом, а Я буду вашим Богом». **Слово Боже**

7 Псалом респонсорійний

Пс 42(41), 2-3. 5; Пс 43(42), 3. 4 (П.: пор. Пс 42(41), 2)

Бога живого душа моя прагне

*або: Як олень прагне до джерел потоків водних,
так душа моя прагне до Тебе, Боже.*

Як олень прагне до джерел потоків водних, *
так душа моя прагне до Тебе, Боже.

Прагне душа моя до Бога, Бога живого. *

Коли прийду і з'явлюся перед обличчям Бога?

Згадую про це я і виливаю перед собою свою душу, *
коли ходив я з юрбою, вів їх до Божого дому –
З голосом радості і прослави *
святкового гурту.

Пошли своє світло *

і свою правду.

Вони мене ведуть і допровадять *
до Твоєї святої гори і в Твої оселі.

І я прийду до Божого жертовника, *
до Бога, радості мого ликування.
Прославлятиму Тебе на арфі, *

Боже, мій Боже!

або: Псалом респонсорійний

Пс 51(50), 12-13. 14-15, 18-19 (П.: пор. 12а)

Створи, мій Боже, в мені серце чисте

Серце чисте створи в мені, о Боже, *
і віднови тривкого духа у нутрі моєму.
Не відкинь мене від свого обличчя *
і не забори мені своє Свято Духа.

Поверни мені радість свого спасіння *
і зміцни мене Духом могутнім.
Я навчатиму беззаконних Твоїї дороги, *
і безбожні навернуться до Тебе.

Адже Ти не маєш задоволення від жертви, – *
я приніс би, та всепалення Тобі не до вподоби.
Жертва Богові – це дух сокрушений; *
серцем сокрушеним і впокореним †
Ти, Боже, не погордуєш.

Далі слідує колекта і гімн: «Слава во вишніх Богу».

Восьме читання (Епістола)

Рим 6, 3-11

Читання з Послання святого Павла Апостола до римлян

Брати! Чи ви не знаєте, що всі ми, які хрестилися в Христа Ісуса, хрестилися в Його смерть? Тож ми поховані з Ним через хрещення в смерть, щоб так, як Христос був воскресений із

мертвих славою Отця, так і ми почали би ходити в оновленні життя.

Бо якщо ми стали такими, що зрослися з подобою Його смерті, то так само будемо і з подобою Його воскресіння; знаючи оце: стара наша людина розп'ята разом з Ним, щоб було знищене тіло гріха, щоб ми більше не служили гріхові; бо хто помер, той оправданий від гріха.

Якщо ми померли з Христом, то віримо, що й будемо жити з Ним; знаючи, що Христос, вставши з мертвих, більше не вмирає – смерть над Ним більше не панує. Бо як Він помер, то тільки один раз помер для гріха, а як живе, то для Бога живе. Так само й ви вважайте себе мертвими для гріха і живими для Бога в Христі Ісусі.
Слово Боже

Спів перед Євангелієм

Пс 118(117), 1-2. 16-17. 22-23

Алілуя, алілуя, алілуя

Прославляйте Господа, бо Він добрий, *
бо Його милість навіки.
Нехай скаже Ізраїль: *
«Його милість навіки!»

Алілуя, алілуя, алілуя

Господня правиця піднялася вгору, *
Господня правиця виявляє силу.
Я не помру, я буду жити *
розповідати про діла Господні.

Алілуя, алілуя, алілуя

Камінь, який відкинули будівничі як непридатний, – *
він став наріжним:
від Господа це сталося, *
і це чудо в очах наших.

Алілуя, алілуя, алілуя

Євангеліє

Мт 28, 1-10

+ Читання святого Євангелія від Матея

Після вечора суботи, як розвиднялося першого дня тижня, прийшла Марія Магдалина й інша Марія, щоб оглянути гробницю. І ось стався великий землетрус, бо Господній ангел, зійшовши з неба, підійшов і відкотив камінь та сів на ньому. Був же його вигляд, мов блискавка, а його одяг – білий, мов сніг. Зі страху перед ним затремтіли вартові і стали, наче мертві.

Та ангел озвався і сказав жінкам: «Не бійтеся! Бо знаю, що ви шукаєте Ісуса, розіп'ятого. Немає Його тут, бо Він воскрес, як сказав. Ідіть, подивіться на місце, де лежав. Та йдіть швидко і скажіть Його учням: “Він устав із мертвих і ось випереджує вас у Галілеї, там Його побачите”. Ось, я сказав вам».

Вони з поспіхом відійшли від гробниці – зі страхом та великою радістю; побігли, щоби сповістити Його учнів.

Аж ось Ісус зустрів їх, кажучи: «Радійте!» Вони ж підійшли, обняли Його ноги й поклонилися Йому.

Тоді каже їм Ісус: «Не бійтеся, ідіть, сповістіть Моїм братам, щоб ішли до Галілеї, – там Мене побачать».

Слово Господнє

ВЕЛИКДЕНЬ. МЕСА ВДЕНЬ

Перейти до змісту

Перейти до Літургії Годин Урочистості Воскресіння

Перейти до рекомендацій проведення вдома

Перше читання

Ді 10, 34а. 37-43

Читання з Діянь Апостолів

Тими днями відкривши уста, Петро промовив: «Ви знаєте про ті події, що сталися у всій Юдеї, починаючи від Галілеї, після хрещення, яке проповідував Йоан, про Ісуса з Назарета: як помазав Його Бог Духом Святим і силою, і Він ходив, роблячи добро й оздоровлюючи всіх поневолених дияволом, тому що Бог був з Ним! І ми є свідками всього, що Він робив у юдейському краї та в Єрусалимі. Його вбили, повісивши на дереві; та Бог воскресив Його на третій день і дав Йому з'явитися, – не всьому народу, але свідкам, які були наперед призначені Богом, – нам, які з Ним їли й пили по Його воскресінні з мертвих.

І Він наказав нам проповідувати народам та засвідчити, що Він встановлений Богом Суддя живих і мертвих. Про Нього свідчать усі пророки, що кожний, хто вірить у Нього, Його Ім'ям отримує прощення гріхів!»

Слово Боже

Псалом респонсорійний

Пс 118(117), 1-2. 16-17. 22-23 (П.: пор. 24).

Цей день – Господній, веселімся в ньому!

або: *Це день, що його створив Господь:
радіймо і веселімся у ньому.*

або: *Алілуя.*

Прославляйте Господа, бо Він добрий, *
бо Його милість навіки.
Нехай скаже Ізраїль: *
«Його милість навіки!»

Господня правиця піднялася вгору, *
Господня правиця виявляє силу.
Я не помру, я буду жити *
і розповідати про діла Господні.

Камінь, який відкинули будівничі як непридатний, – *
він став наріжним:
від Господа це сталося, *
і це чудо в очах наших.

Друге читання
Кл 3, 1-4

Читання з Послання святого Павла Апостола до колосян

Брати! Коли ви з Христом воскресли, то шукайте горішнього – того, де Христос сидить праворуч Бога. Думайте про горішнє, – не про земне. Адже ви померли, і ваше життя поховане з Христом у Бозі! Коли з'явиться Христос – ваше життя, тоді й ви з'явитесь з Ним у славі.

Слово Боже

або:
Друге читання
1 Кор 5, 6б-8

Читання з Першого послання св. Павла Апостола до корінтян

Брати! Хіба не знаєте, що невелика кількість закваски заквашує все тісто? Усуньте стару закваску, щоби бути новим тістом, бо ви прісні, адже наша Пасха – Христос, принесений у жертву. Тому святкуймо не в старій заквасці й не в заквасці злоби та лукавства, а в опрісноках чистоти та істини.

Слово Боже

Секвенція

Хай Пасхальній Жертві вічна слава лине,

Хай її прославлять християни спільно.

Відкупив овець всіх Агнець непорочний

Примирих з Отцем нас та увів в дім Отчий.

Дивовижно стрілись смерть й життя в дуелі:

Вождь життя царює, скуштувавши смерті.

Розкажи, Маріє, що в путі узріла?

І кого в дорозі раптом Ти зустріла?

Гріб пустий узріла Господа живого,

славу воскресіння і Його самого.

Бачила я свідків – ангелів у білім,

Хустки там лежали й полотно без тіла.

Вже воскрес Ти, Христе, Бог мій і надія,

І випереджаєш нас у Галілеї.

Знаєм, що насправді Ти воскрес із мертвих,

Царю Переможцю, будь нам милосердний.

**Секвенція обов'язкова у Неділю Воскресіння Господнього. Можна її відмовляти у дні великодньої октави.*

Спів перед Євангелієм

1 Кор 5, 7б-8а

Алілуя, алілуя, алілуя

Христос, наша Пасха, був принесений у жертву;
тож в Господі вчинімо свято.

Алілуя, алілуя, алілуя

Євангеліє

Йн 20,1-9

+ Слова святого Євангелія від Йоана

Першого дня тижня Марія Магдалина прийшла вдосвіта, як ще було темно, до гробниці й побачила відвалений від гробниці камінь.

Тож вона побігла й прибула до Симона-Петра та до другого учня, якого Ісус любив, і каже їм: «Забрали Господа з гробниці й не знаємо, де Його поклали!»

Тоді вийшов Петро й інший учень, і вони пішли до гробниці. Бігли обидва разом, та інший учень побіг швидше за Петра й прибув першим до гробниці. І нахилившись, побачив полотна, що лежали, однак він не увійшов.

Тут прибув слідом за ним і Симон-Петро; і він увійшов до гробниці й побачив полотна, що лежали, та хустку, яка була на Його голові; вона лежала не з полотнами, але згорнена окремо в одному місці. Тоді ж увійшов й інший учень, який прибіг першим до гробниці, – і побачив, і повірив. Оскільки вони ще не знали Писання, що Йому треба воскреснути з мертвих.

Слово Господнє

ПОЯСНЕННЯ ДО ЛІТУРГІЇ ГОДИН ПАСХАЛЬНОГО ТРИДЕННЯ

Усю вічність ангели та святі на небі співають Пісню Слави на честь Бога. Так само й на землі Церква-Наречена співає своєму Нареченому Ісусу Христу Нову пісню – спів нових людей, що відродилися в Ісусі Христі. Уже тут на землі ми приєднуємось до співу небесних хорів у кожній молитві, занесеній із вірою до Бога, а особливо тоді, коли ми хвалимо Господа натхненними текстами біблійних пісень та псалмів.

Молитва — це не тільки наша справа, це передусім діло Бога в нас. Ось чому святий Павло пише: «про що бо нам молитись як слід, ми не знаємо, але сам Дух заступається за нас стогонами невимовними» (Рим 8:26).

Здавна християни практикували спільну молитву в певний час доби: вранці, і ввечері, коли сонце заходить та запалюються світильники. Діяння апостолів описують, що апостоли молились о третій (Ді 2,1–15), о шостій (Ді 10,9) та дев'ятій годині (Дії 3,1), тобто на сучасний лад, о дев'ятій ранку, опівдні та о третій годині дня. Отже, у традиції Церкви сформувалися основні години молитви для освячення всього дня життя християнина. До цих п'яти було додано «годину читань» із довшими читаннями з Біблії та отців Церкви, а також комплету (коротка молитва перед сном).

У деяких монастирях практикується молитва повною версією Літургії Годин, куди входить: година читань, утрєня, три молитви протягом дня (їх називають за стародавнім ліком годин: третя, шоста й дев'ята години), вечірня та комплета. Однак, як правило, священники та богопосвячені особи зобов'язані молитись Літургію Годин п'ять разів на день, а отже, обирають лише одну з молитов протягом дня, залежно від часу, коли можуть помолитися.

Церква заохочує нас зробити такий спосіб молитви популярнішим і доступним, аби його практикувало не лише духовенство та монаші згромадження, але і світські, які, звичайно,

можуть вибрати ті частини Літургії Годин, що є для них найбільш зручними, з огляду на щоденні обов'язки.

Період Пасхального Тридення є особливо сприятливим для спільної літургійної молитви у всій Церкві. У цей період в усьому світі Наречена Христова прославляє свого Нареченого одним голосом, співаючи такі ж псалми та пісні.

Нехай ця молитва об'єднує нас у цей важкий час, який переживаємо зараз.

Основою Літургії Годин є Псалтир, тобто 150 псалмів, розпланованих на певні години, доповнені кантиками (піснями з різних книг Святого Письма).

Перед першою молитвою дня (це може бути година читань чи утрень) промовляється псалом-заклик, що заохочує до молитви.

Розпочинаємо день словами: «Господи, відкрий уста мої...». Усі наступні молитви розпочинаються словами «Боже, прийди мені на допомогу». Наступним є гімн — пісня, взята з церковних традицій, що вводить нас у молитву. Гімн підібраний під пору дня, свято та період літургійного року.

Потім йдуть псалми, кожен із яких починається і закінчується антифоном (коротке тематичне речення). На закінчення кожного псалма мовиться доксологія: «Слава Отцю й Сину...», яка дає нам зрозуміти, що мета кожної християнської молитви — прославляти Бога Єдиного в Трійці.

Після псалмів читаємо фрагмент Слова Божого. В годині читань є два читання, одне зі Святого Письма, інше — взятє з церковної традиції.

Далі мовиться респонсорій — відповідь на Слово Боже. В утрени та вечірній наступним елементом є кантик із Євангелія: Пісня Захарії та Пісня Марії, відповідно. В комплеті ж — кантик Симеона, у якій висловлюємо готовність відійти до Господа, котрого ми сьогодні зустріли з радістю та вірою. В утрени та вечірні є прохання — заступницькі молитви в різних

намірах Церкви та світу, які можуть бути доповнені нашими особистими намірами. Кожна Літургія Годин завершується молитвою. На завершення утрени та вечірні, якщо присутній священник чи диякон, він уділяє благословення.

Під час спільної молитви ведучий (священник або мирянин, наприклад, батько сім'ї) починає молитву заклику, вступ до прохань в утрени та вечірній та читає кінцеву молитву.

Гімн зазвичай співається чи рецитуються разом. Псалми та пісні зі Святого Письма, що починаються і закінчуються антифоном, зазвичай рецитуються на два хори, які по черзі читають чи співають окремі вірші псалму, проте одна людина починає антифон та перший рядок псалма, а потім долучаються інші.

Читання, прохання і початок окремих псалмів варто розділити між учасниками молитви. Можна молитися ще й іншим чином: хтось один читає чи співає, а інші слухають.

Псалми та біблійні тексти в Літургії Годин містять настільки багатий зміст, що кожен із нас може знайти в ньому своє життя й почути голос Бога, що звертається до тебе.

Нехай підготовлені нами тексти допоможуть нам плідно брати участь у Святому Пасхальному Триденні під час карантину. Сподіваємося, що вони допоможуть нам і в наступні роки.

ЛІТУРГІЯ ГОДИН ПАСХАЛЬНОГО ТРИДЕННЯ

[Перейти до змісту](#)

ЗАКЛИК Велика П'ятниця Господніх Страстей
ГОДИНА ЧИТАНЬ. Велика П'ятниця Господніх Страстей
УТРЕНЯ. Велика П'ятниця Господніх Страстей
МОЛИТВА ПРОТЯГОМ ДНЯ. Велика П'ятниця.

ЗАКЛИК Велика Субота
ГОДИНА ЧИТАНЬ. Велика Субота
УТРЕНЯ. Велика Субота
МОЛИТВА ПРОТЯГОМ ДНЯ Велика Субота
I ВЕЧІРНЯ. Велика Субота

ЗАКЛИК Неділя Воскресіння
УТРЕНЯ. Неділя Воскресіння
II ВЕЧІРНЯ. Неділя Воскресіння

ВЕЛИКА П'ЯТНИЦЯ ГОСПОДНІХ СТРАСТЕЙ

ЗАКЛИК

В. Господи, відкрий уста мої.
У. І уста мої возвістять хвалу Твою.

Ант. Христу, Божому Сину, який нас відкупив своєю Кров'ю, * прийдіть, поклонімося.

Псалом 95

Запрошення до прослави Бога

Потішайте себе щодня, доки ще «сьогодні» триває (Євр 3, 13).

Підемо, радісно заспіваємо Господу, *
будемо вигукувати Скелі нашого спасіння.
Прийдемо в Його присутність із хвалою *
і радісно співатимемо Йому пісні.

(Повторюється антифон)

Адже Господь – величний Бог, *
Він великий цар над усіма богами.
В Його руці – земні простори, *
Йому належать вершини гір.
І море – Його, – Він його створив, *
і суходіл створили Його руки.

(Повторюється антифон)

Підемо, поклонімося, припадемо, *
і впадемо на коліна перед Господом, який нас створив.
Адже Він є наш Бог, †
ми – Його народ, частина Його отари, *
вівці під Його рукою.

(Повторюється антифон)

Сьогодні, коли почуєте Його голос: †
«Не робіть закам'янілими ваші серця, як біля Мериви, *
в день випробування в пустелі,
де спокушали Мене ваші батьки. *
Вони випробували Мене, хоча побачили Мої діла.

(Повторюється антифон)

Сорок років Мене засмучував цей рід, †
тож Я сказав: Вони – народ, що блукає серцем! *
Не пізнали вони Моїх доріг,
тому Я поклявся у своєму гніві, *
що вони не ввійдуть до Мого відпочинку!»

(Повторюється антифон)

Слава Отцю, і Сину, *
і Святому Духу.
Яка була на початку, і нині, і повсякчас, *
і на віки вічні. Амінь.

Ант. Христу, Божому Сину, який нас відкупив своєю
Кров'ю, * прийдіть, поклонімося.

ГОДИНА ЧИТАНЬ. ВЕЛИКА П'ЯТНИЦЯ ГОСПОДНІХ СТРАСТЕЙ

Гімн

1. Слав, язичу, бій преславний,
Бій звияжний, незрівнянний,
Прославляймо хрест тріумфу
В гімнах слави величавих,
Бо на ньому Відкупитель,
Смерть прийнявши, став звияжцем.

2. Як наш предок, збунтувавшись,
Взяв до уст лиш плід гріховний,
Смерть ним враз заволоділа.
Проявив Бог милосердя:
Дерево йому дав нове,
Щоб знищить плід старого.
3. Вирішив Бог всемогутній
Для рятунку всього люду,
Щоби демон, князь неправди
Потерпів від лжі своєї.
Те, чим ворог нас поранив,
Нашим зціленням враз стало.
4. Як прийшов час благодатний
І свята мить наступила,
Шле Отець-Бог свого Сина,
Що Творцем є всього світу,
І для нас із лона Діви
Народився в людським тілі.
5. Він, проживши поміж нами
Як людина тридцять років,
Мук зазнав по власній волі.
Для спасіння людства всього
На хресті повис пробитий
Агнець Божий в жертву даний.
6. Хай Отцеві буде слава
Разом з Сином й Святим Духом,
Що обом їм рівно славний.
Слава Богу в Святій Трійці,
Що завжди нас захищає,
Милосердя нам дарує. Амінь.

ПСАЛМОДІЯ

1 ант. Повстають земні царі, * правителі зібралися разом / проти Господа та проти Його Помазанця.

Псалом 2

Чому заметушилися люди, *

і народи задумують марноту?

Повстають земні царі, †

правителі зібралися разом *

проти Господа та проти Його Помазанця.

«Тож розіб'ємо їхні кайдани *

і скинемо з себе їхнє ярмо!»

Той, хто живе на небі, посміється, *

Господь поглузує з них.

Тоді заговорить до них у своєму гніві *

і у люті своїй наведе на них страх.

«Я настановив свого царя над Сіоном *

на своїй святій горі».

Я сповіщу Господній наказ, †

Господь сказав мені: «Ти – Мій Син, *

Я сьогодні Тебе породив.

Попроси в Мене – і дам Тобі народив Твою спадщину,*

володіння Твоє до кінців землі.

Ти їх розторочиш залізним жезлом, *

розіб'єш їх, як глиняний посуд».

Тож тепер, царі, зрозумійте! *

Навчіться ви, які правите землею!

Служіть Господу зі страхом *

і радійте в трепеті.

Щоби Він не розгнівався, і ви не загинули в дорозі, †
коли зненацька спалахне Його гнів. *

Блаженні всі ті, хто на Нього надіється.

Слава Отцю, і Сину, *
і Святому Духу.

Яка була на початку, і нині, і повсякчас, *
і на віки вічні. Амінь.

Ант. Повстають земні царі, * правителі зібралися
разом/ проти Господа та проти Його Помазанця.

2 ант. Вони ділять мій одяг між собою * і за мій плащ
кидають жереб.

Псалом 22

Боже мій, Боже мій! Чому Ти мене покинув? *
Чому Ти далекий від мого спасіння, від слів мого голосіння.

Боже мій, я волаю вдень – Ти не чуєш, *
вночі – і я не знаходжу спокою.

Ти ж Святий! *
Ти живий, хвало Ізраїля.

На Тебе надіялися наші батьки; *
вони покладали надію – і Ти їх спасав.

До Тебе кликали – і врятувалися; *
на Тебе надіялися – і не були засоромлені.

Я ж не людина, а черв'як, *
посміховисько в людей і погорда для народу.

Усі ті, які мене бачать, насміхаються з мене, *
шепочуть губами і похитують головами:

«Він покладав надію на Господа! †
Нехай Він його спасе, *
нехай його визволить, бо він Йому любий!»

Але ж Ти Той, хто вивів мене з лона, *
Ти – надія моя від грудей моєї матері.
Тобі я був відданий від лона, *
від лона моєї матері Ти – мій Бог!

Не відходь від мене, бо скорбота близько, *
а помічника немає.

Багато бичків обступило мене, *
сильні Башану оточили мене.

Вони розкрили на мене свою пащу, *
наче лев, що шматує і ричить.

Я розлився, як вода, *
і всі мої кості розсипалися;
Наче віск зробилося моє серце, *
що тане в моєму нутрі.

Моя сила висохла, як глиняний черепок, †
а мій язик прилип до мого піднебіння, *
і в порошок смертний Ти звів мене.

Мене обступили пси, *
зборище злочинців оточило мене,
Вони пробili мої руки й ноги. *
Я можу перерахувати всі мої кості,
А вони придивляються й спостерігають за мною. †
ділять вони мій одяг між собою *
і за мій плащ кидають жереб.

Ти ж, Господи, не віддаляйся! *
Сило моя, поспіши мені на допомогу.

Спаси мою душу від меча *
і мою єдину – від собачої лапи.

Спаси мене з пащі лева *
від рогів диких биків Ти захисти мене.
Сповідь Твоє Ім'я моїм братам, *
серед зібрання величатиму Тебе.
Слава Отцю, і Сину, *
і Святому Духу.
Яка була на початку, і нині, і повсякчас, *
і на віки вічні. Амінь.

Ант. Вони ділять мій одяг між собою * і за мій плащ
кидають жереб.

З ант. Насідають на мене * ті, які шукають моєї душі.

Псалом 38

Господи, не докоряй мені у своєму гніві, *
не картай мене у своєму обуренні,
Бо Твої стріли позастрявали в мені, *
і на мене опустилася Твоя рука.
Нема здорового місця на моєму тілі від Твого гніву, *
нема спокою моїм костям від моїх гріхів.
Адже мої гріхи піднялися вище моєї голови, *
вони лягли на мене, наче важкий тягар.
Мої рани загноїлися і смердять *
через моє безумство.
Я став нещасний, зовсім згорблений, *
весь день я тинявся сумний,
Бо мої стегна зазнали знущань *
нема здорового місця на моєму тілі.
Дуже пригнічений і принижений, *
я волаю від стогону мого серця.

Господи, всі мої бажання – перед Тобою, *
мій стогін від Тебе не прихований.

Моє серце стривожене, моя сила залишила мене, *
і світло моїх очей – і воно не зі мною.

Мої друзі й мої приятелі через мою біду цураються мене, *
мої найближчі стали остеронь.

А ті, які шукають моєї душі, наслідують на мене, †
ті, котрі накликають на мене лихо, говорять безумне *
і увесь день обмовляють мене.

Я ж, мов глухий, не чую, *
і мов німий, не відкриваю своїх уст.

Я став, як та людина, що не чує *
і не має у своїх устах докору,

Бо на Тебе, Господи, я надію покладаю. *
Ти пошлеш відповідь Господи, Боже мій.

Тож я сказав: «Хай вони не зловтішаються з мене; †
як тільки мої ноги захиталися, *
то вони гордовито проти мене виступили».

Та я на межі падіння, *
і мій біль постійно переді мною.

Тож я своє беззаконня визнаю *
і буду журитися про свій гріх.

А мої вороги живуть, вони стали сильними, *
намножилися ті, хто безпідставно мене ненавидить.

Ті, які відплачують злом за добро, *
вороже ставляться до мене за те, що я прагну до добра.

Не залиши мене, Господи, Боже мій! *
не відступи від мене.

Поспіши мені на допомогу, *
Господи мого спасіння.

Слава Отцю, і Сину, *
і Святому Духу.

Яка була на початку, і нині, і повсякчас, *
і на віки вічні. Амінь.

Ант. Насідають на мене * ті, які шукають моєї душі.

В. Проти мене повстали несправедні свідки,
У. Які палають насильством.

Перше читання

З Послання до євреїв 9, 11-28

*Христос Первосвященник завдяки власній Крові увійшов один раз
до Святині*

Брати! Христос, Первосвященник майбутніх благ, прийшов через більший, досконаліший, нерукотворний намет, тобто неземної будови; і не завдяки крові козлів і телят, а завдяки власній Крові Він увійшов один раз до святині й здійснив вічне викуплення. Бо якщо кров козлів і телят та з водою змішаний попіл телиці, коли ним покропити, освячує нечистих для очищення тіла, то наскільки більше Кров Христа, який вічним Духом приніс себе, непорочного, Богові, очистити наше сумління від мертвих діл, щоб ми служили живому Богові!

І тому Він є Посередником Нового Завіту, щоби через смерть для викуплення від переступів першого Завіту покликани одержали обітницю вічної спадщини. Тому що де є заповіт, там має бути смерть заповітника, адже заповіт вступає в силу після його смерті й не має жодної вартості, поки живе заповітник. Тож і перший Завіт був освячений не без крові. Адже Мойсей, проголосивши всім людям усі заповіді за Законом і взявши кров козлів і телят, – разом з водою, червоною вовною та ісопом – покropив і саму книгу, і весь народ, промовляючи: «Це кров Завіту,

що його заповів вам Бог». І намет, і весь посуд для служіння також окропив кров'ю. І відтоді все за Законом очищається кров'ю, і без пролиття крові немає прощення.

Отже, треба було, щоби подоби небесних речей отак очищалися, а саме небесне – жертвами, які кращі від цих. Адже Христос увійшов не в рукотворну святиню, яка відображала істинну, але в саме небо, щоб тепер з'явитися перед Божим обличчям за нас. І не для того, аби багато разів приносити себе, як первосвященник, входячи щороку до святині з чужою кров'ю, – у такому випадку від створення світу Він мав би багато разів страждати. Тепер же Він з'явився один раз наприкінці віків, щоб своєю жертвою виявити гріх. І так, як призначено людям один раз померти, а потім суд, так і Христос: один раз приніс себе, аби понести гріхи багатьох; другий же раз Він з'явиться не задля гріха, а тим, які очікують Його на спасіння.

І Респонсорій Пор. Іс 53, 7. 12

У. Він був немов ягня, † що на заріз ведуть його, / коли його катували, / не відкривав Він уст; / Його видали на смерть, * Щоб Він дарував життя своєму народові.

В. Він видав на смерть свою душу і був зачислений до лиходіїв.

У. Щоб Він дарував життя своєму народові.

Друге читання

З Катехез святого Йоана Золотоустого

(Катехеза 3, 13-19)

Сила Христової Крові

Хочеш пізнати силу Христової Крові? Звернімось до її прообразу, до прадавніх розповідей про події в Єгипті.

Мойсей наказує: «Заріжте агнця і окропіть його кров'ю поріг і одвірки ваших домів». Що ти говориш, Мойсею? Чи може кров ягняти, нерозумної тварини, спасти людину, обдаровану розумом? Так, говорить, може, але не тому, що це кров, а тому що вона – прообраз Господньої Крові. І тому від неї як скоріше тікає ворог, коли побачить вже не одвірки, окроплені кров'ю, яка була тільки прообразом, але освітлені кров'ю істини уста вірних – одвірки святині, присвяченої Христові.

Хочеш пізнати ще іншу силу цієї крові? Подивимось спершу, звідки вона потекла і з якого джерела почала бити? Вона потекла з самого хреста і взяла початок з Господнього боку. Адже написано, що після смерті Ісуса, коли Він іще висів на хресті, один з солдатів підійшов до нього і списом пробив Йому бік, звідки відразу витекла Кров і вода. Вода була прообразом Хрещення, а Кров – Євхаристії. Солдат, отже, пробив Йому бік і відкрив вхід до святині, а я знайшов там чудовий скарб і радію прекрасними багатствами. Отже, це сталось з Агнцем: юдеї Його вбили, а я зібрав плід жертви.

«З пробитого боку витекла Кров і вода». Не бажаю, щоби ти, слухачу, проходив байдуже мимо таких великих тайн, оскільки залишається ще один таємний сенс. Я вже сказав, що Кров і вода – це прообраз Хрещення і Євхаристії. З цих двох таїнств народилася Церква купіллю відродження і освяченням Святого Духа, тобто через Хрещення і Євхаристію, символи яких виходять з боку Спасителя. Зі свого боку, отже, Христос утворює Церкву, подібно як з боку Адама вийшла його дружина Єва.

Тому Мойсей, говорячи про першу людину, говорить: «Кість від моїх костей і тіло від мого тіла», бажаючи таємничо вказати на Господній бік. Оскільки, як з боку Адама Господь створив жінку, так і нам дав зі свого боку воду і Кров і утворив Церкву. І як Господь вивів Єву з Адама, котрий був охоплений глибоким сном, так і нам дав після смерті воду і Кров.

Бачите, отже, як Христос поєднався з обручницею? Бачите, якою їжею нас годує? Завдяки саме цій їжі ми народжуємось і живимось. Адже, як матір, яку спонукає природна любов до дитини, квапиться нагодувати її власним молоком і кров'ю, так і Христос неуханно поїть своєю Кров'ю тих, кого відродив.

II Респонсорій Пор. 1 Пт 1, 18-19; Еф 2, 18; 1 Ін 1, 7

У. Ви були викуплені † не тлінним сріблом або золотом, / а дорогоцінною Кров'ю Христа, / як непорочного й чистого Агнця.

* Через Нього маємо доступ до Отця в одному Дусі.

В. Кров Ісуса Христа, Сина Божого, очищає нас від усякого гріха.

У. Через Нього маємо доступ до Отця в одному Дусі.

Молитва

Споглянь, Отче, на цю свою родину, † заради якої наш Господь Ісус Христос не завагався розпростерти свої невинні руки * і прийняти страждання хреста. Котрий з Тобою живе і царює в єдності Святого Духа, * Бог, на віки вічні.

УТРЕНЯ. ВЕЛИКА П'ЯТНИЦЯ ГОСПОДНІХ СТРАСТЕЙ

ГІМН

1. Ось ознаки мук Христових:
Терня, оцет, жовч і цвяхи,
А залізним гострим списом
Бік святіший був пробитий.
Кров з водою, що стікали,
Обмивали всесвіт цілий.

2. Вірний хресте і шляхетний,
Серед всіх дерев найкращий,
В жоднім лісі не зродилось
Дерево таке прекрасне.
О, солодкий хрест і цвяхи,
Що несли тягар солодкий!
3. О, схили своє галуззя,
Дерево преблагородне,
Хай розм'якне твоя твердість,
Щоб на ньому тіло Спаса,
Що Царем став всього світу,
Не зазнало більше муки.
4. Лише ти прийняти зможеш
На свої рамена відкуп,
І вказати порт безпечний
Тим, хто тоне в грішнім світі.
Пресвятою Кров'ю Агнца
Ти окроплений був рясно.
5. Честь і шана віковична
Господу-Отцю і Сину,
Разом з Духом, рівним з Ними.
Слава Богу в Святій Трійці,
Котра нас оберігає
Милосердям і любов'ю. Амінь.

ПСАЛМОДІЯ

1 ант. Бог не пощадив власного Сина, * а за нас усіх
Його видав.

Псалом 51
Помилуй мене, Боже

*Аби ваш розум оновлювався духом, щоб ви зодяглися в нову
людину (Еф 4, 23-24).*

Помилуй мене, Боже, задля милості своєї, *
і через велике своє милосердя зітри моє беззаконня.

Особливо омий мене від мого беззаконня *
і очисти мене від мого гріха.

Бо я знаю своє беззаконня, *
і мій гріх постійно переді мною.

Тобі, Тобі одному я згрішив *
і вчинив те, що є злом у Твоїх очах,
Тому Ти є праведним у своїх словах *
і переможеш, коли судитимеш.

Я ж народився в беззаконні, *
і у гріху моя мати мене зачала.

Ти ж, однак, полюбив правду в серці *
й об'явив мені таємничі глибини мудрості.

Ти очистиш мене ісопом – і я стану чистий. *
Обмиєш мене – і я стану біліший за сніг.

Ти даси мені відчути радість і втіху *
і радітимуть упокорені кості.

Відверни своє обличчя від моїх гріхів *
і зітри всі мої беззаконня.

Створи в мені, Боже, чисте серце *
і віднови праведного духа в середині мене.

Не відкинь мене від свого обличчя *
і не забори від мене свого Святого Духа.

Поверни мені радість свого спасіння *
і зміцни мене Духом могутнім.

Я навчатиму беззаконних Твоїх доріг, *
і безбожні навернуться до Тебе.

Визволи мене від крові, Боже †

Боже мого спасіння. *

Мій язик радісно проголошуватиме Твою справедливість.

Господи, Ти відкриєш мої уста *

і мої уста звістять Тобі хвалу.

Адже Ти не маєш задоволення від жертви, я приніс би. *

Та всепалення Тобі не до вподоби.

Жертва Богові – це впокорений дух; *

серцем сумирним і впокореним Ти, Боже, не погордуєш.

Зроби ж Сіонові добро, – з Твоєї милості! *

Збудуй мури Єрусалима!

Тоді приємною буде Тобі жертва праведності, приношення

і всепалення. *

Тоді приноситимуть на Твій жертовник телят.

Слава Отцю, і Сину, *

і Святому Духу.

Яка була на початку, і нині, і повсякчас, *

і на віки вічні. Амінь.

Ант. Бог не пощадив власного Сина, * а за нас усіх
Його видав.

2 ант. Ісус Христос полюбив нас * і омив нас своєю
Кров'ю від наших гріхів.

Пісня Ав 3, 2-4. 13а. 15-19

Бог приходить на суд

Підніміть свої голови, бо наближається ваше визволення

(Лк 21, 28).

Господи, почув я мову Твою, *

і убоявся, Господи, я діла Твого.

За наших літ оживи його, *

за наших літ дай його пізнати!

У гніві своєму *
пам'ятай про милосердя!
 Бог від Теману приходив, *
 Святий – від гори Паран.
Його велич небеса окривала, *
Його слава наповнювала землю.
 Сяйво Його було, як світло, †
 промені – із рук Його: *
 там – сховок Його сили!
Ти вирушив народ Твій рятувати, *
помазаника Твого спасти.
 Твої коні йшли по морі, *
 по пучині вод великих.
Я почув і затремтіло моє нутро, *
на голос задрижали мої уста.
 Гниль увійшла у кості мої, *
 і ступні мої піді мною захитались.
Я чекаю на день біди, *
що підійметься на народ, який на нас нападає.
 Та хоч би й не цвіла смоківниця вже більше, *
 у виноградниках не було врожаю;
Хоч би й розчарував плід дерева оливи, *
і ниви не родили більше їжі,
 Зникли з кошари вівці, *
 і не було в хлівах худоби,
Я все ж таки в Господі буду радіти, *
і ликуватиму в Бозі, Спасителі моїм.
 Господь – мій Владика, Він сила моя. †
 Він вчинить мої ноги, як у ланей, *
 і на височини Він виведе мене.

Слава Отцю, і Сину, *
і Святому Духу.

Яка була на початку, і нині, і повсякчас, *
і на віки вічні. Амінь.

Зант. Поклоняємось Твоєму хресту, Господи Ісусе, *
прославляємо і величаємо Твоє святе воскресіння, / бо з дерева
хреста прийшла радість для усього світу.

Псалом 147 Б

Відбудова Єрусалима

*Підійди сюди, я покажу тобі наречену, дружину Агнца
(Одрк 21, 9).*

Єрусалиме, хвали Господа! *
Сіоне, величай свого Бога!

Адже Він укріплює засуви твоїх брам, *
благословляє твоїх синів, що в тобі.

Дає мир твоїм границям *
і наповняє тебе достатком пшениці.

Посилає на землю своє Слово, *
швидко лине Його Слово!

Він посилає сніг, наче вовну, *
розсіває іній, як попіл,

Розкидає свій лід, наче крихти хліба, *
хто встоїть перед Його морозом?

Пошле своє слово і розтопить їх, *
вітром своїм повіє – і хлинуть води.

Слово своє сповіщає Він Якову, *
свої присуди й свої настанови – Ізраїлеві.

Він не вчинив так з жодним народом, *
присудів своїх Він їм не об'явив.

Слава Отцю, і Сину, *

і Святому Духу.

Яка була на початку, і нині, і повсякчас, *

і на віки вічні. Амінь.

Ант. Поклоняємось Твоєму хресту, Господи Ісусе, *
прославляємо і величаємо Твоє святе воскресіння, / бо з дерева
хреста прийшла радість для усього світу.

КОРОТКЕ ЧИТАННЯ

Іс 52, 13-15

Ось пощастить слугі моєму; він вознесеться, піде вгору, стане
вельми великим. І як жахалися численні, глядівши на нього, –
вигляд його не мав нічого людського в собі, – так численні народи
будуть на нього дивуватись, царі затулять рота свого; бо таке
побачать, що їм не оповідалось, довідаються про таке, чого не
чули.

Замість Короткого респонсорія мовиться:

Христос став для нас слухняний аж до смерті, * смерті ж хресної.

Ант. до Пісні Захарії: Над Його головою прибили напис
Його провини: * Ісус Назарянин – Цар юдеїв.

ПІСНЯ ЗАХАРІЇ: Лк 1, 68-79

Месія та Його Предтеча

Благословенний Господь, Бог Ізраїля, *

бо Він відвідав і викупив свій народ,

І підніс нам ріг спасіння *

у домі свого слуги Давида,

Як заповів відвіку *
устами святих своїх пророків:
 Спасіння від наших ворогів *
 і з руки всіх, хто ненавидить нас,
Щоб виявити милість нашим батькам *
і згадати свій святий союз:
 Клятву, котру Він дав *
 нашому батькові Авраамові,
Що дасть нам, визволеним з рук ворогів, *
без страху служити Йому,
 У святості й праведності перед Ним, *
 по всі наші дні.
І ти, дитино, будеш названа пророком Всевишнього, *
бо ти йтимеш перед Господом,
щоби приготувати Йому дорогу;
 Щоби дати пізнати Його народові спасіння *
 через прощення їхніх гріхів;
Аби через превелике милосердя нашого Бога, *
в якому нас відвідає Сонце, що сходить на висоті,
 Освітити тих, які сидять у темряві та в смертній тіні, *
 й спрямувати наші ноги на дорогу миру!
Слава Отцю, і Сину, *
і Святому Духу.
 Яка була на початку, і нині, і повсякчас, *
 і на віки вічні. Амінь.

ПРОХАННЯ

Зі щирою побожністю прославляймо нашого Відкупителя, який за нас прийняв страждання і смерть та був похований, щоби встати з мертвих. У щирій побожності звернімося до Нього з покірними благаннями:

Господи, змилуйся над нами.

Христе, наш Господи і Вчителю, Ти заради нас став

слухняний аж до смерті,

– навчи нас постійно бути слухняними волі Отця.

Христе, наше життя, Ти, вмираючи на дереві хреста,

подолав смерть і пекло,

– дозволь нам умирати з Тобою, щоб разом з Тобою ми воскресли до життя.

Христе, наш Царю, Ти став посміховиськом для людей і був

розчавлений, як хробак,

– навчи нас наслідувати Твою спасенну покору.

Христе, наше спасіння, Ти віддав за нас життя як за улюблених братів,

– вчини, щоб ми дарували один одному таку ж саму любов.

Христе, наш Відкупителю, Ти розпростер свої руки на хресті, щоб

до Тебе потягнулись люди усіх століть,

– згромадь у своєму вічному Царстві всіх розпорошених Божих дітей.

Отче наш.

МОЛИТВА

Споглянь, Отче, на цю свою родину, † заради якої наш Господь Ісус Христос не завагався розпростерти свої невинні руки * і прийняти страждання хреста. Котрий з Тобою живе і царює в єдності Святого Духа, * Бог, на віки вічні.

МОЛИТВА ПРОТЯГОМ ДНЯ
ВЕЛИКА П'ЯТНИЦЯ ГОСПОДНІХ СТРАСТЕЙ

- В. Боже, прийди мені на допомогу.
У. Господи, поспіши мені на порятунок.

Слава Отцю, і Сину,
і Святому Духу.

Яка була на початку, і нині, і повсякчас,
і на віки вічні. Амінь.

ГІМН

1. Твій хрест – землі благословення,
Наше спасіння і надія.
Він був ганебним знаком смерті,
А нині є ворітьми в небо.
2. Твій хрест, о Боже, ніс ту Жертву,
Що всіх до себе призиває.
Князь тьми хотів той хрест здолати,
Та був безсилий проти нього.
3. Слава і честь Тобі, наш Христе,
Як і Отцю й Святому Духу,
Бо нині через хрест Твій, Боже,
Ми маєм радість віковічну. Амінь.

ПСАЛМОДІЯ

Третя година

Ант. Була третя година, * як розіп'яли Ісуса.

Шоста година

Ант. Коли настала шоста година, * темрява оповила
всю землю / до дев'ятої години.

Дев'ята година

Ант. О дев'ятій годині Ісус закричав гучним голосом: *
Боже мій, Боже мій, чому ти Мене покинув?

Псалом 40, 2-14. 17-18

Подяка і прохання про допомогу
Жертв і приношень Ти не схотів, але Ти приготував Мені тіло
(Євр 10, 5).

I

З великим нетерпінням очікував я Господа, †
і Він до мене нахилився *
та почув моє благання.

Витягнув мене з ями страждань, *
з багнистої трясовини.

Поставив мої ноги на камені *
та скерував мої кроки,

Нову пісню він вклав у мої уста *
пісню хвали нашому Богу.

Багато хто побачить, і їх охопить страх, *
і будуть надіятися на Господа.

Блаженний чоловік, для якого Господь є його надією, *
який не приєднався до гордих і тих, які схиляються до неправди.

Господи, Боже мій! Ти вчинив багато своїх чудес, *
у Твоїх задумах про нас нема такого, хто подібний до Тебе.

Я сповіщав би і сповіщав би про них, *
та їх більше, ніж можна розповісти.

Жертви і приношення Ти не схотів. †
але Ти відкрив мені вуха. *
Всепалення і жертви за гріх Ти не забажав.

Тоді я сказав: «Ось я приходжу, *
у звої книги написано про мене:

Боже мій, я бажаю виконати Твою волю *
і Твій закон у глибині мого серця».

Слава Отцю, і Сину, *
і Святому Духу.

Яка була на початку, і нині, і повсякчас, *
і на віки вічні. Амінь.

Псалом 54, 3-6. 8-9

Благання про допомогу

*Пророк молиться про визволення в ім'я Господа від злості
переслідувачів (Касіодор).*

Боже, спаси мене своїм Ім'ям *
і суди мене своєю силою.

Боже, вислухай мою молитву, *
прислухайся до слів моїх уст,

Бо чужі повстали проти мене, †
і сильні домагаються моєї душі. *
Не мають Бога перед собою.

Та ось Бог – допомога мені, *
і Господь – підтримка для моєї душі.

Я добровільно принесу Тобі жертву, *
прославлятиму Твоє Ім'я, Господи, – бо так добре.

Адже Він визволив мене від усяких турбот, *
і око моє побачило моїх ворогів.

Слава Отцю, і Сину, *
і Святому Духу.

Яка була на початку, і нині, і повсякчас, *
і на віки вічні. Амінь.

Псалом 88

Молитва людини у важкому випробуванні
Але це ваш час, і влада темряви (Лк 22, 53).

I

Господи, Боже мого спасіння! *

Вдень і вночі я волав перед Тобою.

Хай дійде до Тебе молитва моя; *
прихили своє вухо до мого благання.

Бо моя душа сповнена горя, *
і моє життя наблизилося до шеолу.

Я віднесений до числа тих, які сходять до ями, *
я став немов безпомічна людина,

Вільний серед мертвих, *
немов убиті, що лежать у гробах,

Яких Ти більше не згадуєш, *
вони відсічені від Твоєї руки.

Ти мене вкинув до преглибокого рову *
в темряву, у безодню.

Наді мною тяжів Твій гнів, *
усіма своїми хвилями Ти впокорював мене.

Слава Отцю, і Сину, *
і Святому Духу.

Яка була на початку, і нині, і повсякчас, *
і на віки вічні. Амінь.

Третя година

Ант. Була третя година, * як розп'яли Ісуса.

Він, мов той пагін, виріс перед нами, мов корінь із землі сухої. Не було в ньому ні виду, ні краси, – ми бачили його, – ні вигляду принадного не було в ньому. Зневажений, останній між людьми, чоловік болів, що зазнав недуги; немов людина, що перед нею обличчя закривають, зневажений, і ми його нізащо мали.

В. Поклоняємося Тобі, Христе, і благословляємо Тебе.

У. Бо Ти через хрест свій відкупив світ.

Шоста година

Ант. Коли настала шоста година, * темрява оповила всю землю / до дев'ятої години.

Та він наші недуги взяв на себе, він ніс на собі наші болі. Ми ж, ми гадали, що його покарано, що Бог його побив, принизив. Він же був поранений за гріхи наші, роздавлений за беззаконня наші. Кара, що нас спасає, була на ньому, і його ранами ми вилікувані.

В. Згадай про мене, Господи.

У. Як прийдеш у своє Царство.

Дев'ята година

Ант. О дев'ятій годині Ісус закричав гучним голосом: *
Боже мій, Боже мій, чому ти Мене покинув?

Усі, як вівці, ми блукали; кожен ходив своєю дорогою; провини нас усіх Господь поклав на нього. Його мордовано, та він упокорився і не розтуляв своїх уст; немов ягня, що на заріз ведуть його, немов німа вівця перед обстригачами, не відкривав він уст.

В. Він оселив мене в темряві.

У. Наче од віку померлих.

МОЛИТВА

Споглянь, Отче, на цю свою родину, † заради якої наш Господь Ісус Христос не завагався розпростерти свої невинні руки * і прийняти страждання хреста. Котрий з Тобою живе і царює в єдності Святого Духа, * Бог, на віки вічні.

ВЕЛИКА СУБОТА

Перейти до змісту
Перейти до змісту Літургії Годин

ЗАКЛИК

В. Господи, відкрий уста мої.
У. І уста мої возвістять хвалу Твою.

Ант. Христові який за нас страждав і був похований, * прийдіть, поклонімося.

Псалом 95

Запрошення до прослави Бога
Потішайте себе щодня, доки ще «сьогодні» триває (Євр 3, 13).

Підемо, радісно заспіваємо Господу, *
будемо вигукувати Скелі нашого спасіння.
Прийдемо в Його присутність із хвалою *
і радісно співатимемо Йому пісні.

(Повторюється антифон)

Адже Господь – величний Бог, *
Він великий цар над усіма богами.
В Його руці – земні простори, *
Йому належать вершини гір.
І море – Його, – Він його створив, *
і суходіл створили Його руки.

(Повторюється антифон)

Підемо, поклонімося, припадемо, *
і впадемо на коліна перед Господом, який нас створив.
Адже Він є наш Бог, †
ми – Його народ, частина Його отари, *
вівці під Його рукою.

(Повторюється антифон)

Сьогодні, коли почуєте Його голос: †
«Не робіть закам'янілими ваші серця, як біля Мериви, *
в день випробування в пустелі,
де спокушали Мене ваші батьки. *
Вони випробували Мене, хоча побачили Мої діла.

(Повторюється антифон)

Сорок років Мене засмучував цей рід, †
тож Я сказав: Вони – народ, що блукає серцем! *
Не пізнали вони Моїх доріг,
тому Я поклявся у своєму гніві, *
що вони не ввійдуть до Мого відпочинку!»

(Повторюється антифон)

Слава Отцю, і Сину, *
і Святому Духу.
Яка була на початку, і нині, і повсякчас, *
і на віки вічні. Амінь.

Ант. Христу, Божому Сину, який нас відкупив своєю
Кров'ю, * прийдіть, поклонімося.

ГОДИНА ЧИТАНЬ. ВЕЛИКА СУБОТА

Гімн

1. О Христе, наш небесний Царю,
Спасителю землі всієї,
Смертельні пута подолавши,
Ти нас звільнив із їх полону.
2. Тепер ми просимо, о Спасе:
Ти збережи для нас дари ті,
Які ти людям всім даруєш
У міці тайн Твоїх небесних.

3. Ти є безвинним Агнцем Божим,
Убитим за провину світу,
Своєї Крові струменями
Омив Ти вибраних одежі.
4. Воскрес із мертвих Ти, щоб звідти
Вести до неба всіх спасених,
Які Тебе навіки славлять,
Щоб дав життя своє в офіру.
5. З'єднай нас з ними, любий Христе,
Тебе ми просимо покірно:
Вчини і нас священним царством
Для вибраних з усіх народів. Амінь.

ПСАЛМОДІЯ

1 ант. Засну безпечно * відпочину у спокої.

Псалом 4

Коли я кличу, вислухай мене, *

Боже моєї праведності.

В утисках Ти послав мені полегшення. *

Помилуй мене і вислухай мою молитву.

Людські сини! Доки буде моя честь у ганьбі? *

Доки будете любити безумне і прагнути омани?

Тож знайте, що Господь відділив для себе праведного*

Господь мене вислухає, коли я до Нього буду кликати.

Гнівайтесь, та не грішіть. *

Роздумуйте у ваших серцях і будьте спокійні на ваших постелях.

Принесіть жертву праведності *

і надійтеся на Господа.

Багато хто запитує: «Хто нам покаже добро?» *

Спрямуй на нас світло Твого обличчя, Господи.

Ти послав більшу радість моєму серцю, *
ніж тоді, коли намножилися пшениця й нове вино.
У спокої я одночасно відпочиваю і сплю, †
бо Ти, Господи, єдиний *
даєш мені жити в безпеці.
Слава Отцю, і Сину, *
і Святому Духу.
Яка була на початку, і нині, і повсякчас, *
і на віки вічні. Амінь.
Ант. Засну безпечно * відпочину у спокої.

2 ант. Тіло моє * спочине в надії.

Псалом 16

Збережи мене, Боже, *
бо я на Тебе покладаю надію.
Я сказав Господу: «Ти – мій Господь, *
і моє добро не можливе без Тебе».
За святих, які на землі, – вони ті шляхетні, *
за яких уся моя турбота.
Стануть численними страждання тих, *
які спішать за іншими богами.
Я не виливатиму крові в жертву для них, *
і не згадаю їхніх імен своїми устами.
Господь – частка мого спадку, Ти – моя доля. *
Ти – Той, хто оберігає мою спадщину.
Наділи випали мені в найкращих місцях, *
і спадок милий мені.
Благословлятиму Господа, †
який став моїм порадником. *
Навіть ночами мені давало настанови моє нутро.

Я завжди маю Господа перед собою, *
Він праворуч мене, я не похитнуся.
Через це зраділо моє серце †
і звеселилося моє єство; *
навіть тіло моє охоплює впевненість,
Бо Ти не залишиш душі моєї в шеолі *
й не даси своєму святому побачити тління.
Ти даси мені пізнати дорогу життя, †
у присутності Твоїй – повнота радості, *
у Твоїй правиці – радість навіки.

Слава Отцю, і Сину, *
і Святому Духу.

Яка була на початку, і нині, і повсякчас, *
і на віки вічні. Амінь.

Ант. Тіло моє * спочине в надії.

З ант. Підніміться, вічні брами, * і увійде Цар слави.

Псалом 24

Земля і все, що наповняє її, *
Всесвіт і ті, що живуть у ньому – вони Господні.
Адже Він заснував її на морях *
і на ріках облаштував її.
Хто вийде на гору Господню, *
і хто стане на Його святому місці?
Той, у кого руки невинні й серце чисте, †
хто не прив'язав до марного свою душу *
і підступно не клявся.
Такий отримає благословення від Господа *
і справедливу винагороду від Бога, свого Спасителя.
Це покоління тих, які шукають Його, *
шукають обличчя Бога Якова.

Підніміть, брами, свої голови, †
підніміться, вічні брами, *
хай увійде Цар слави.

Хто ж Той Цар слави? †
Це Господь – могутній і сильний, *
Господь, могутній у битві.

Підніміть, брами, свої голови, †
підніміться, вічні брами, *
хай увійде Цар слави.

Хто ж Той Цар слави? *
Господь сил – Він Цар слави.

Слава Отцю, і Сину, *
і Святому Духу.

Яка була на початку, і нині, і повсякчас, *
і на віки вічні. Амінь.

Ант. Підніміться, вічні брами, * і увійде Цар слави.

В. Розсуди мою справу і визволи мене.

У. За словом своїм оживи мене.

Перше читання

З Послання до євреїв

4, 1-13

Поспішаймо увійти у Господній відпочинок

Брати, поки діє обітниця ввійти до Його відпочинку, біймося, аби не здалося комусь із вас, що він запізнився. Адже ми, як і вони, одержали Добру Звістку, але слово, яке слухали, не принесло їм користі, бо не слухали з вірою.

Ми, які повірили, входимо до відпочинку, як Він провістив: «Я присягнув у Моєму гніві, що не ввійдуть до Мого відпочинку», – хоча діла Його були закінчені при створенні світу. Тому що сказав

десь про сьомий день ось так: «І відпочив Бог сьомого дня від усіх своїх діл». І знову тут: «Не ввійдуть до Мого відпочинку».

Отже, виходить, що деякі ввійшли до нього, а ті, хто раніше одержав Добру Звістку, не ввійшли через непослух. І знову призначає якийсь день – «сьогодні», – кажучи через Давида по багатьох роках те, про що раніше говорилося: «Сьогодні, коли почуєте Його голос, не зробіть закам'янілими ваші серця».

Якби Ісус Навин дав їм відпочинок, то не говорив би після цього про інший день. Отже, для Божих людей залишається дотримання суботи, бо хто увійшов до Його відпочинку, той і відпочив від своїх діл, як Бог від своїх. Тож поспішімо увійти до того відпочинку, щоби хтось не впав унепокору за тим же прикладом.

Адже Слово Боже – живе й діяльне, гостріше від усякого двосічного меча: воно проникає аж до поділу душі й духа, суглобів і мозку кісток, судить думки й наміри серця. І немає створіння, яке б сховалося від Нього, але все оголене й відкрите перед Його очима, – Йому дамо звіт!

Респонсорій І Пор. Мт 27, 66. 60. 62

У. Поховавши Господа, † вони пішли й прикотили великий камінь до отвору гробниці, / первосвященники запечатали його *
І поставили варту воїнів, які її стерегли.

В. Приступили первосвященники до Пілата і просили його забезпечити гробницю, і Пілат погодився.

У. І поставили варту воїнів, які її стерегли.

Друге читання

З античної гомілії на Святу і Велику Суботу

Зішестя Господа у Відхлань

Що сталося? Велика тиша запанувала на землі: велика на ній тиша і велика пустота. Тиша велика, бо Цар заснув. Земля стривожена і мовчить, бо Бог заснув у людському тілі і обудив тих, котрі спали віками. Бог помер у плоті і потряс Відхланню.

Йде, щоб знайти першу людину, як загублену вівцю. Прагне прийти до тих, хто сидить у темряві і тіні смерті; аби визволити від болів невільника Адама, а разом з ним невільницю Єву, йде Він, котрий є їхнім Богом і сином Єви.

Прийшов, отже, до них Господь, тримаючи у руці переможну зброю хреста. Побачивши Його прабатько Адам, затамувавши подих від здивування, вдарив себе у груди і заволав до всіх: «Господь мій з усіма нами!» І відповів Христос Адамові: «І з духом твоїм!» І, схопивши його за руку, Він підняв його, кажучи: «Встань, ти, котрий спиш, і воскресни з мертвих, – і Христос освітить тебе! Ось Я, твій Бог, котрий для тебе став твоїм сином. Ось тепер Я кажу тобі та всім, які будуть твоїми синами, і Моєю владою наказую всім, які перебували в оковах: Вийдіть! А тим, які знаходяться у темряві, кажу: Нехай засяє вам світло! Тим, які послули, наказую: Встаньте!

Тобі, Адаме, наказую: Прокинься ти, котрий спиш! Не для того Я тебе створив, щоб ти був закований у Відхлані. Встань із мертвих, адже Я – життя померлих. Встань ти, котрий є ділом Моїх рук. Встань ти, котрий є Моїм образом, створеним на Мою подобу. Встань, ходімо звідси! Адже ти – в Мені, а Я – в тобі, як єдина і неподільна особа.

Для тебе Я, твій Бог, став твоїм сином. Для тебе Я, Господь, прийняв вигляд слуги. Для тебе Я, котрий перебуваю над небесами, прийшов на землю і зійшов в її глибини. Для тебе, людини, я став безсилою людиною, але вільною серед померлих. Для тебе, котрий покинув райський сад, Я оливковому саду був виданий юдеям і в саду розп'ятий.

Споглянь на Моє обличчя, опльоване з огляду на тебе, щоб Я міг повернути тобі духа, якого одного разу я дихнув в тебе. Побач

на Моєму обличчі сліди ударів, які Я прийняв, щоб на твоєму спотвореному обличчі повернути Мій образ.

Споглянь на Мою спину, яка була виставлена на бичування, яке Я переніс, щоб з твоїх плеч зняти тягар твоїх гріхів. Оглянь добре Мої руки так міцно прибиті до дерева за тебе, котрий колись підступно простягнув свою руку до дерева.

Сном смерті Я заснув на хресті і спис прошив Мій бік за тебе, котрий заснув в раю, і з твого боку ти видав Єву, а ця Моя рана зцілила твою рану. Сон Моєї смерті випровадить тебе зі сну Відхлані. Удар, завданий Мені списом, потрощив спис, спрямований проти тебе.

Встань, ходімо звідси! Колись ворог вивів тебе з райської землі, Я же приведу тебе вже не до раю, а на небесний трон. Тобі заборонено доступ до дерева, яке є образом життя, але Я, котрий є життям, віддаюсь тобі. Я наказав Ангелам, щоб вони стерегли тебе так, як слуги, а тепер Я вчиню так, що Херувими віддадуть тобі честь, яка належить Богові.

Готовий вже херувимський трон, готові чекають слуги, вже побудовано весільну залу, виставлена їжа, готове вічне помешкання і оздоблені кімнати, відкриті скарби вічних благ, і Небесне Царство, приготовлене від заснування світу, вже відкрите».

Респонсорій II

У. Відійшов наш Пастир, † джерело води живої, / під час Його відходу затьмарилось сонце. / У неволі був взятий той, хто у неволі тримав першу людину. * Сьогодні наш Спаситель потоптав брами і засуви смерті.

В. Він знищив в'язницю Відхлані і поверг потугу диявола.

У. Сьогодні наш Спаситель потоптав брами і засуви смерті.

Молитва

Всемогутній вічний Боже, Твій Єдинородний Син зійшов у безодні землі, † звідки також вийшов переможцем; * вчини милостиво, щоб Твої вірні, разом з Ним поховані у Хрещенні, з Ним воскресаючи, удостоїлися вічного життя. Котрий з Тобою живе і царює в єдності Святого Духа, * Бог, на віки вічні.

УТРЕНЯ. ВЕЛИКА СУБОТА

[Перейти до змісту](#)

[Перейти до змісту Літургії Годин](#)

ГІМН

1. Христе, осуджений людом,
За милість, добро і правду,
Прости нам нашу невірність,
Змилуйся, Боже, над нами.
2. Христе, розп'ятий за людство,
На скелі гори Голгофи,
Дай нам можливість з Тобою
Винести тягар страждання.
3. Ти був похований в гробі
Вірними друзями, Христе.
Мир і життя віковічне
Хай Твоя смерть принесе нам.
4. О, Христе, Агнче убитий,
За гріхи цілого світу;
Отцеві, Тобі і Духу
Слава хай буде навіки. Амінь.

ПСАЛМОДІЯ

1 ант. Вбито невинного Господа, * плакатимуть за Ним,
як за єдиним сином.

Псалом 64

Молитва супроти ворогів

Цей псалом найбільше показує страсті Господа (св. Августин).

Боже, почуй мій голос, коли я молюся; *
Ти оберігатимеш моє життя від страху перед ворогами.

Ти захистиш мене від збіговиська лиходіїв,*
від юрби беззаконників,

Що вигостили свій язик, як меч, †
націлилися стрілою – прикрими словами,*
щоби скрито прошити стрілою невинного.

Вони стріляють у нього зненацька і не бояться. *

Вони утверджуються в лихому намірі,

Домовились таємно поставити капкани. *

Вони сказали: «Хто їх помітить?»

Вони вишуковують беззаконня: †

Ми маємо продуманий замисел. *

Нутро та серце людини – недослідимі!

Та випустить Бог на них стрілу, *
і вони несподівано отримають рани.

Тож їхній язик приведе їх самих до падіння. *

І всі, які спостерігатимуть за ними, покинуть їх.

Кожну людину охопить страх. †

Вони сповіщатимуть про Божі діла *

і зрозуміють Його діяння.

Праведний буде радіти в Господі, †

покладатиме на Нього надію, *

і всі праведні серцем будуть радіти.

Слава Отцю, і Сину, *

і Святому Духу.

Яка була на початку, і нині, і повсякчас, *

і на віки вічні. Амінь.

Ант. Вбито невинного Господа, * плакатимуть за Ним,
як за єдиним сином.

2 ант. Від брам шеолу * спаси мою душу, Господи.

Пісня Іс 38,10-14. 17-20

Мука вмираючого, радість зціленого

Я – живий і був Я мертвий(...), і ось Я маю ключі від смерті(...)

(Одрк 1,18).

Я сказав: У половині днів моїх †

відійду я до брам шеолу, *

позбавлений літ моїх решти.

Я сказав: Я не побачу Господа, *

Господа на землі живих,

Я не побачу вже більше нікого *

з-поміж тих, хто живе на світі.

Мою оселю повалили, далеко забрали від мене, *

як пастухів намет.

Немов той ткач, я життя своє згорнув: †

від основи Він мене відтяв. *

Від дня до ночі Він поклав кінець мені.

Я кличу аж до ранку, †

Він наче лев, крушив всі кістки мої. *

Від дня до ночі Він поклав кінець мені.

Наче ластівка, я скиглю; *

я стогну, немов голуб.

Ослабли очі мої, *

глядівши вгору.

Ти зберіг мою душу від погибельної ями, *

бо Ти відкинув позад себе усі мої гріхи.

Адже ані шеол не може дякувати Тобі, †

ані смерть славити Тебе. *

Не надіються ті, що зійшли до ями, на вірність Твою.

Живий, живий, от хто Тебе сповідує, *

як оце я сьогодні.

Батько оповідає дітям, *
про Твою вірність.

Господи, врятуй мене, †
і будемо грати пісні по всі дні нашого життя *
у Господньому домі.

Слава Отцю, і Сину, *
і Святому Духу.

Яка була на початку, і нині, і повсякчас, *
і на віки вічні. Амінь.

Ант. Від брам шеолу * спаси мою душу, Господи.

З ант. Я був мертвим, * і ось Я живу навіки-віків / і маю
ключі від смерті і шеолу.

Псалом 150

Хваліте Господа

*Співайте духом, співайте і думкою, це значить: хваліть Бога вашою
душею і вашим тілом (Єзихій).*

Хваліть Бога у святині Його, *
хваліть Його на могутньому Його небозводі.

Хваліть Його за чудеса Його, *
хваліть Його за безмежну Його велич.

Хваліть Його звуком рога, *
хваліть Його на псалтирі й гуслах.

Хваліть Його на тимпані й у хороводах, *
хваліть Його на струнах і на сопілці.

Хваліть Його дзвінками цимбалами, †
хваліть Його на гучних цимбалах. *

Усе, що дихає, – хай хвалить Господа!

Слава Отцю, і Сину, *
і Святому Духу.

Яка була на початку, і нині, і повсякчас, *
і на віки вічні. Амінь.

Ант. Я був мертвим, * і ось Я живу навіки-віків / і маю
ключі від смерті і шеолу.

КОРОТКЕ ЧИТАННЯ

Ос 5. 15г - 6,2

Так говорить Господь: У своїй біді шукатимуть мене ретельно.
Ходіть, до Господа повернімося, бо Він розірвав, Він і загоїть; Він
ударив, Він і рани перев'яже. Через два дні Він оживить нас, на
третій день на ноги нас поставить, і будемо перед Ним жити.

Замість Короткого респонсорія мовиться:

Христос став для нас слухняний аж до смерті, / смерті ж хресної.*
Тому й Бог надзвичайно звеличив Його / та дав Йому Ім'я, яке вище
всякого іншого імені.

Ант. до Пісні Захарії: Рятуй нас Спасителю світу, * Ти
відкупив нас хрестом своїм і Кров'ю; / допомагай нам, Господи,
наш Боже.

ПІСНЯ ЗАХАРІЇ: Лк 1, 68-79

Месія та Його Предтеча

Благословенний Господь, Бог Ізраїля, *
бо Він відвідав і викупив свій народ,
І підніс нам ріг спасіння *
у домі свого слуги Давида,
Як заповів відвіку *
устами святих своїх пророків:
Спасіння від наших ворогів *
і з руки всіх, хто ненавидить нас,

Щоб виявити милість нашим батькам *
і згадати свій святий союз:
 Клятву, котру Він дав *
 нашому батькові Авраамові,
Що дасть нам, визволеним з рук ворогів, *
без страху служити Йому,
 У святості й праведності перед Ним, *
 по всі наші дні.
І ти, дитино, будеш названа пророком Всевишнього, *
бо ти йтимеш перед Господом,
щоби приготувати Йому дорогу;
 Щоби дати пізнати Його народові спасіння *
 через прощення їхніх гріхів;
Аби через превелике милосердя нашого Бога, *
в якому нас відвідає Сонце, що сходить на висоті,
 Освітити тих, які сидять у темряві та в смертній тіні, *
 й спрямувати наші ноги на дорогу миру!
Слава Отцю, і Сину, *
і Святому Духу.
 Яка була на початку, і нині, і повсякчас, *
 і на віки вічні. Амінь.

ПРОХАННЯ

Зі щирою побожністю прославляймо нашого Відкупителя, який за нас прийняв страждання і смерть та був похований, щоб встати з мертвих. У щирій побожності звернімось до Нього з покірними благаннями:

Господи, змилуйся над нами.

Христе, наш Спасителю, Ти схотів, щоб Твоя скорботна Матір стала під хрестом і була присутня при Твоєму похованні,

- дозволь також і нам у наших стражданнях стати сопричасниками Твоєї муки.

Христе, наш Господи, Ти, як зерно, був переданий землі і приніс для нас плоди божественного життя;

- вчини, щоб ми, померши для гріха, жили для Бога.

Христе, наш Пастирю, Ти, перебуваючи в гробі, був прихований від усіх,

- навчи нас любити наше життя, приховане з Тобою в Отцеві.

Христе, новий Адаме, Ти зійшов у країну померлих, щоб визволити з темниці смерті справедливих, які від початку світу були там затримані,

- вчини, щоб усі, хто лежить у гробі гріхів, почули Твій голос і воскресли до життя.

Христе, Сину Бога живого, під час Хрещення ми були поховані разом з Тобою,

- допоможи нам, уподібненим до Тебе у воскресінні, жити новим життям.

Отче наш.

МОЛИТВА

Всемогутній вічний Боже, Твій Єдинородний Син зійшов у безодні землі, † звідки також вийшов переможцем; * вчини милостиво, щоб Твої вірні, разом з Ним поховані у Хрещенні, з Ним воскресаючи, удостоїлися вічного життя. Котрий з Тобою живе і царює в єдності Святого Духа, * Бог, на віки вічні.

[Перейти до змісту](#)

[Перейти до змісту Літургії Годин](#)

МОЛИТВА ПРОТЯГОМ ДНЯ. ВЕЛИКА СУБОТА

- В. Боже, прийди мені на допомогу.
У. Господи, поспіши мені на порятунок.

Слава Отцю, і Сину,
і Святому Духу.

Яка була на початку, і нині, і повсякчас,
і на віки вічні. Амінь..

ГІМН

1. Твій хрест – землі благословення,
Наше спасіння і надія.
Він був ганебним знаком смерті,
А нині є ворітьми в небо.
2. Твій хрест, о Боже, ніс ту Жертву,
Що всіх до себе призиває.
Князь тьми хотів той хрест здолати,
Та був безсилий проти нього.
3. Слава і честь Тобі, наш Христе,
Як і Отцю й Святому Духу,
Бо нині через хрест Твій, Боже,
Ми маєм радість віковічну. Амінь.

ПСАЛМОДІЯ

Третя година

Ант. Я маю надію побачити блага Господні * на землі живих.

Шоста година

Ант. Господи, Ти вивів з шеолу * душу мою.

Дев'ята година

Ант. У мирі є Його місце, * Його оселя – у Сіоні.

Псалом 27

Уповання у загрозах

I

Ось Божа оселя з людьми (Одкр 21,3).

Господь – моє світло і мій Спаситель. *

Кого мені боятися?

І Господь – захисник мого життя. *

Кого мені лякатися?

Коли підступали до мене злочинці, *

щоб їсти моє тіло,

Гнобителі й мої вороги, *

вони знемагали і падали.

Якщо проти мене підніметься табір, *

моє серце не злякається.

Якщо проти мене виникне війна, *

я й тоді матиму надію.

Одного просив я в Господа, одного буду прагнути: †

щоби протягом усього мого життя *

я перебував у Господньому домі,

Бачив Господню красу *

й оглядав Його храм.

Бо в день недолі *

Вінховає мене в укритті,

Він заховає мене в потаємному місці свого намету, *

підніме мене на скелю.

І тепер моя голова піднесеться вгору над моїми ворогами, *

що навколо мене.

Тож у Його наметі я принесу жертви з хвалою. *
Я буду співати і грати Господу.
Слава Отцю, і Сину, *
і Святому Духу.
Яка була на початку, і нині, і повсякчас, *
і на віки вічні. Амінь.

Псалом 30

Подяка за визволення від смерті
*Христос після свого славного воскресіння складає подяку Отцеві
(Касіодор).*

Господи, звеличу Тебе, бо Ти мене підняв *
і моїм ворогам не дав насміятися наді мною.
Господи, Боже мій, я закликав до Тебе, *
і Ти зцілив мене.
Господи, Ти вивів мою душу з шеолу, *
Ти врятував мене з-поміж тих, які сходять у могилу.
Співайте Господу, праведні Його, *
прославляйте пам'ять Його святині.
Адже мить триває Його гнів, *
а в Його милості – життя.
Ввечері вселиться плач, *
а на ранок – радість.
Я сказав у своєму добробуті: *
«Повік не захитаюся!»
Господи, в милості своїй Ти поставив мене, наче міцну гору, *
та відвернув Ти своє обличчя, – і я стривожився.
Господи, я кликатиму до Тебе, *
помолюся до Господа.

Яка користь від моєї крові, *
коли я зійду в могилу?
Чи буде прах прославляти Тебе, *
чи проголошуватиме він Твою правду?
Почуй. Господи, і помилуй мене! *
Господи, допоможи мені!
Ти мій плач обернув мені на втіху, *
Ти роздер на мені верету, а підперезав мене радістю,
Щоб моя слава співала Тобі й не замовкала. *
Господи, Боже мій, я славитиму Тебе вічно.
Слава Отцю, і Сину, *
і Святому Духу.
Яка була на початку, і нині, і повсякчас, *
і на віки вічні. Амінь.

Псалом 76

Подяка за перемогу

Побачать Сина Людського, що йде на хмарах небесних (Мт 24, 30).

I

Знають Бога в племені Юди, *
в Ізраїлі – Ім'я Його велике.
Його місце – в Салимі, *
Його оселя – у Сіоні.
Там Він зруйнував стріли лука, *
щит, меч і війну.
Ти оточений сяйвом, *
величніший від гір здобичі.
Міцні серцем позбавлені здобичі, †
вони заснули своїм сном, *
і в усіх сильних воїнів ослабли руки.

Від Твоєї погрози. Боже Якова, *
задрімали ті, які були на колісницях та конях.
Слава Отцю, і Сину, *
і Святому Духу.
Яка була на початку, і нині, і повсякчас, *
і на віки вічні. Амінь.

Третя година

Ант. Я маю надію побачити блага Господні * на землі живих.

КОРОТКЕ ЧИТАННЯ

1 Йн 1, 8-9

Коли скажемо, що не маємо гріха, то самих себе обманюємо, і немає в нас правди. Якщо ж визнаємо свої гріхи, то Він – вірний і праведний, щоби простити нам гріхи й очистити нас від усякої неправедності.

В. Ти не залишиш душі моєї в шеолі.
У. І не даси своєму святому побачити тління.

Шоста година

Ант. Господи, Ти вивів з шеолу * душу мою.

КОРОТКЕ ЧИТАННЯ

1 Йн 2, 16-2

Ми маємо Заступника перед Отцем, Ісуса Христа, Праведника. Він – примирення за наші гріхи, і не тільки за наші, а й за гріхи всього світу.

В.. Господь умертвляє і оживляє.
У. Він зводить до шеолу і наверх виводить.

Дев'ята година

Ант. У мирі є Його місце, * Його оселя – у Сіоні.

КОРОТКЕ ЧИТАННЯ

1 Йн 2, 86-10

Темрява минає, і вже сяє істинне світло. Хто каже, що він перебуває у світлі, а ненавидить свого брата, той ще досі в темряві. Хто любить свого брата, той перебуває у світлі, й у ньому немає спокуси.

В. Поховавши Господа, забезпечили гріб.

У. І поставили вояків стерегти його.

МОЛИТВА

Всемогутній вічний Боже, Твій Єдинородний Син зійшов у безодні землі, † звідки також вийшов переможцем; * вчини милостиво, щоб Твої вірні, разом з Ним поховані у Хрещенні, з Ним воскресаючи, удостоїлися вічного життя. Котрий з Тобою живе і царює в єдності Святого Духа, * Бог, на віки вічні.

ВЕЧІРНЯ. ВЕЛИКА СУБОТА

[Перейти до змісту](#)

[Перейти до змісту Літургії Годин](#)

- В. Боже, прийди мені на допомогу.
У. Господи, поспіши мені на порятунок.

Слава Отцю, і Сину,
і Святому Духу.

Яка була на початку, і нині, і повсякчас,
і на віки вічні. Амінь.

ГІМН

1. Боже, наш Спасе єдиний
І Відкупителю світу,
Нам уділи Твоєї слави,
Яка в хресті зародилась.
2. Власною смертю Ти знищив
Смерті людської причину
І, сатану подолавши,
В нове життя нас впровадив.
3. Із-за любові до люду,
Смерть захотів Ти прийняти,
В темну безодню ввійшов Ти,
Щоб наших предків звільнити.
4. Нині з Отцем Ти царюєш,
Бо вже здійснилася Жертва.
Просимо, вислухай, Боже,
Тих, що Тобою спасенні.

5. Кожного дня Тобі, Спасе,
Хочемо вірно служити,
Хрест Твій піднявши, мов прапор,
Хай сили злі переможем.
6. За хрест звияги і радість,
Яку ми з нього черпаєм,
Богу-Отцю, Сину й Духу
Вічна хай буде подяка. Амінь.

ПСАЛМОДІЯ

1 ант. О смерте, Я став твоєю смертю; * Я став для тебе
жалом, о пекло.

Псалом 116 Б

*Подяка в храмі. Через Нього завжди приносимо жертву хвали
Богові (Євр 13, 15).*

Я повірив, тому й сказав: *

«Я дуже нещасний!»

В стані збудження я промовив: *

«Кожна людина – обманлива!»

Чим я віддячу Господу *

за все добро, яке мені дав?

Я підйму чашу спасіння *

і прикличу Господнє Ім'я!

Обіцяне мною в молитві Господу *

я виконаю перед усім Його народом!

Дорогоцінна перед Господом *

смерть праведних Його.

О Господи, я Твій раб, *

я Твій раб і син Твоєї рабині.

Ти розірвав мої кайдани, †
Тобі принесу жертву хвали *
і прикличу Господнє Ім'я.
Обіцяне мною в молитві Господу *
я виконаю перед усім Його народом:
У дворах Господнього дому, *
посеред тебе, Єрусалиме!
Слава Отцю, і Сину, *
і Святому Духу.
Яка була на початку, і нині, і повсякчас, *
і на віки вічні. Амінь.
Ант. О смерте, Я став твоєю смертю; * Я став для тебе
жалом, о пекло.

2 ант. Так, як Йона був у череві кита три дні й три ночі,*
так буде і Син Людський у серці землі.

Псалом 143, 1-11

Молитва у скруті

*Людина не може оправдатися ділами Закону, але тільки вірою
в Ісуса Христа (Гал 2, 16).*

Господи, почуй мою молитву, †
у своїй вірності прислухайся до мого благання! *
Дай мені відповідь у своїй праведності!
І не вступай у суд зі своїм рабом, *
бо перед Тобою не виправдається ніхто з живих.
Адже ворог переслідував душу мою, †
втопав моє життя в землю, *
оселив мене в темряві, наче одвіку померлих.

Слабне в мені дух мій, *
тривожиться в мені серце моє.
Я згадую давні дні, †
роздумую про всі Твої вчинки, *
розмірковую про діла рук Твоїх.
Я простягаю до Тебе свої руки: *
моя душа перед Тобою, як спрагла земля.
Поспіши дати мені відповідь, Господи, *
мій дух занепав.
Не відверни від мене свого обличчя, *
аби я не уподібнився до тих, які сходять в могилу.
Дай мені вранці відчувати Твою милість, *
бо на Тебе я покладаю надію.
Покажи мені дорогу, якою маю йти, *
бо до Тебе я спрямував свою душу.
Визволи мене від моїх ворогів, Господи, *
у Тебе я знайшов захист.
Навчи мене чинити волю Твою, *
бо Ти мій Бог.
Твій добрий Дух *
поведе мене по рівній землі.
Господи, задля Твого Імені †
Ти збережеш моє життя, *
у своїй праведності виведеш з біди мою душу.
Слава Отцю, і Сину, *
і Святому Духу.
Яка була на початку, і нині, і повсякчас, *
і на віки вічні. Амінь.
Ант. Так, як Йона був у череві кита три дні й три ночі, *
так буде і Син Людський у серці землі.

З ант. Зруйнують цей храм, / а Я за три дні його
відбудую. * Це Ісус сказав про храм свого тіла.

Пісня Флп 2, 6-11

Христос – Слуга Божий

Христос Ісус, маючи Божу природу, *
не вважав посяганням бути рівним Богові.

Але понизив самого себе, прийнявши образ раба, †
постав у подоби людини, *
і з вигляду був як людина;

Він упокорив себе, †
був слухняним аж до смерті, *
і до смерті хресної.

Тому й Бог надзвичайно звеличив Його †
та дав Йому Ім'я, *
яке вище всякого іншого імені,

Аби перед Ім'ям Ісуса поклонилося кожне коліно *
і піднебесних, і земних, і підземних;

І щоб кожною мовою було визнано, *
що Ісус Христос – це Господь, для слави Бога Отця.

Слава Отцю, і Сину, *
і Святому Духу.

Яка була на початку, і нині, і повсякчас, *
і на віки вічні. Амінь.

Ант. Зруйнують цей храм, / а Я за три дні його
відбудую. * Це Ісус сказав про храм свого тіла.

Знайте, що ви були викуплені від марного вашого життя, переданого батьками, не тлінним сріблом або золотом, а дорогоцінною Кров'ю Христа, як непорочного й чистого Агнця, який був передбачений ще перед заснуванням світу, але з'явився заради вас у кінці часів. Через Нього ви повірили в Бога, який підняв Його з мертвих і дав Йому славу, щоб ваша віра й надія були на Бога.

Замість Короткого респонсорія мовиться:

Христос став для нас слухняний аж до смерті, / смерті ж хресної. * Тому й Бог надзвичайно звеличив Його / та дав Йому Ім'я, яке вище всякого іншого імені.

Ант. до Пісні Марії Нині прославився Син Людський,
* а в Ньому Бог прославився / і невдовзі Бог Його прославить.

ПІСНЯ МАРІЇ: Лк 1, 46-55

Радість душі в Господі

Величає душа моя Господа, *
і радіє дух мій у Бозі, Спасителі моїм,
 Бо Він зглянувся на покору слугині своєї; *
 ось бо віднині блаженною зватимуть мене всі покоління,
Бо вчинив мені велике Сильний, *
і святе Ім'я Його,
 І милосердя Його з роду в рід *
 для тих, хто боїться Його.
Він виявив силу свого рамена, *
розсіяв гордих думками сердець їхніх,

Скинув могутніх з престолів *
і підняв угору покірних,
Голодних наситив благами, *
а багатих відіслав ні з чим.
Він пригорнув Ізраїля, слугу свого, *
згадавши милосердя,
Як і проголосив нашим батькам *
Авраамові та роду його аж до віку!
Слава Отцю, і Сину, *
і Святому Духу.
Яка була на початку, і нині, і повсякчас, *
і на віки вічні. Амінь.

ПРОХАННЯ

Зі щирою побожністю прославляймо нашого Відкупителя, який за нас прийняв страждання і смерть та був похований, щоб встати з мертвих. У щирій побожності звернімося до Нього з покірними благаннями:

Господи, змилуйся над нами.

Господи Ісусе, з Твого боку, пробитого списом, витекла Кров і Вода
– предивне таїнство всієї Церкви,

- Через Твою смерть, поховання і воскресіння обдаруй життям свою Наречену.

Господи Ісусе, Ти пам'ятав про тих, хто забув Твою обітницю
воскресіння,

- поглянь на тих, хто не знає про Твою перемогу над смертю і живе позбавлений надії.

Агнче Божий, який був пожертвований як наша Пасха,

- притягни всіх людей до себе.

Боже Всесвіту, для якого не існує жодних кордонів, Ти дозволив замкнути себе в гробі,

- вбережи людство від кари пекла й обдаруй його славою безсмертя.

Христе, Сину Бога живого, який на хресті відкрив розбійникові дорогу до раю,

- вчини, щоб померлі, які смертю і похороном уподібнилися до Тебе, отримали також участь у славі Твого воскресіння.

Отче наш.

МОЛИТВА

Всемогутній вічний Боже, Твій Єдинородний Син зійшов у безодні землі, † звідки також вийшов переможцем; * вчини милостиво, щоб Твої вірні, разом з Ним поховані у Хрещенні, з Ним воскресаючи, удостоїлися вічного життя. Котрий з Тобою живе і царює в єдності Святого Духа, * Бог, на віки вічні.

[Перейти до змісту](#)

[Перейти до змісту Літургії Годин](#)

УРОЧИСТІСТЬ ВОСКРЕСІННЯ ГОСПОДНЬОГО

ЗАКЛИК

- В. Господи, відкрий уста мої.
У. І уста мої возвістять хвалу Твою.

Ант. Христос воістину воскрес. * Алілуя.

Псалом 95

Запрошення до прослави Бога

Потішайте себе щодня, доки ще «сьогодні» триває (Євр 3, 13).

Підемо, радісно заспіваємо Господу, *
будемо вигукувати Скелі нашого спасіння.
Прийдемо в Його присутність із хвалою *
і радісно співатимемо Йому пісні.

(Повторюється антифон)

Адже Господь – величний Бог, *
Він великий цар над усіма богами.
В Його руці – земні простори, *
Йому належать вершини гір.
І море – Його, – Він його створив, *
і суходіл створили Його руки.

(Повторюється антифон)

Підемо, поклонимось, припадемо, *
і впадемо на коліна перед Господом, який нас створив.
Адже Він є наш Бог, †
ми – Його народ, частина Його отари, *
вівці під Його рукою.

(Повторюється антифон)

Сьогодні, коли почуєте Його голос: †
«Не робіть закам'янілими ваші серця, як біля Мериви, *
в день випробування в пустелі,
де спокушали Мене ваші батьки. *
Вони випробували Мене, хоча побачили Мої діла.

(Повторюється антифон)

Сорок років Мене засмучував цей рід, †
тож Я сказав: Вони – народ, що блукає серцем! *
Не пізнали вони Моїх доріг,
тому Я поклявся у своєму гніві, *
що вони не ввійдуть до Мого відпочинку!»

(Повторюється антифон)

Слава Отцю, і Сину, *
і Святому Духу.
Яка була на початку, і нині, і повсякчас, *
і на віки вічні. Амінь.

Ант. Христу, Божому Сину, який нас відкупив своєю
Кров'ю, * прийдіть, поклонімося.

[Перейти до змісту](#)
[Перейти до змісту Літургії Годин](#)

УТРЕНЯ. УРОЧИСТІСТЬ ВОСКРЕСІННЯ ГОСПОДНЬОГО

ГІМН

1. Вже сходить зірка ранкова,
Небо бринить веселкове,
Спів на землі радо лине,
А пекло з розпачу квилить.
2. Бо Цар-Христос Всемогутній
Знівечив силу смертельну,
Він розтоптав владу змія,
Пута пекельні порвавши.
3. Як камінь вхід запечатав
І воїн став біля гробу –
Спас тоді в блиску і славі
Вийшов із мороку смерті.
4. Ангел небесний звіщає:
З мертвих воскрес Спас правдиво,
Він поборов плач і муки,
Скинувши пекла кайдани.
5. Для наших душ стань, Ісусе,
Радістю вічної Пасхи.
Тих, що спасенні Тобою,
Ти залучив у свій почет.
6. О, Спасе наш сонцесяйний,
З мертвих воскреслий із гробу,
Хай Тобі, Отцеві й Духу
Славу співають спасенні. Амінь.

ПСАЛМОДІЯ

1 ант. Христос воскрес і засяяв перед своїм народом, *
викупленим Його Кров'ю. / Алілуя.

Псалом 63, 2-9

Душа спрагла Господа

Той чуває біля Бога, хто відкидає вчинки ночі

Боже, Ти мій Бог, Тебе я шукаю від світанку. *

До Тебе прагне моя душа,

За Тобою тужить моє тіло *

в цій пустинній, спраглий і безводній землі.

Так я виглядав Тебе у святині, *

щоби побачити Твою силу і Твою славу!

Бо Твоя милість краща за життя. *

Мої уста Тебе величатимуть.

Так буду прославляти Тебе у своєму житті; *

в Ім'я Твоє підноситиму свої руки.

Хай наповниться моя душа, немов би жиром і ситістю, *

і радісними окликами висловлюватимуть хвалу мої уста.

Коли я згадував про Тебе на своєму ліжку, *

то в нічні години роздумував про Тебе.

Адже Ти прийшов мені на допомогу, *

і я радітиму під захистом Твоїх крил.

Моя душа приліпилася до Тебе, *

мене підтримала Твоя правиця.

Слава Отцю, і Сину, *

і Святому Духу.

Яка була на початку, і нині, і повсякчас, *

і на віки вічні. Амінь.

Ант. Христос воскрес і засяяв перед своїм народом, *
викупленим Його Кров'ю. / Алілуя.

2 ант. Наш Спаситель воскрес із мертвих: * співаймо
Господу Богу нашому. / Алілуя.

Пісня Дан 3, 57-88. 56

Все створіння хай хвалить Бога
Хвалить нашого Бога, всі Його слуги (Одкр 19, 5).

Благословіте Господа, усі діла Господні! *

Хваліте й возносіте Його повіки.

Благословіте, Господа, небеса! *

Благословіте Господа, Ангели Господні!

Благословіте Господа, всі води, що понад небесами! *

Благословіте Господа, всі сили!

Благословіте Господа, сонце і місяцю! *

Благословіте Господа, зорі небесні!

Благословіте Господа, дощі і роси! *

Благословіте Господа, всі вітри!

Благословіте Господа, вогню і спеко! *

Благословіте Господа, холоде й спекото!

Благословіте Господа, роси та інею! *

Благословіте Господа, криго й холоднечо!

Благословіте Господа, льоде та сніги! *

Благословіте Господа, дні і ночі!

Благословіте Господа, світло і пільма! *

Благословіте Господа, блискавки і хмари!

Нехай земля благословляє Господа! *

Хай хвалить і возносить Його повіки.

Благословіте Господа, пагорби і гори! *

Благослови Господа, все, що на землі виростає!

Благословіте Господа, моря і ріки! *

Благословіте Господа, джерела!

Благословіте Господа, морські потвори †

й усе, що кишить у водах. *

Благословіте Господа, усі небесні птиці!

Благословіте Господа, всі дикі звірі та худоба! *

Благословіте Господа, людські сини!

Благослови Господа, Ізраїлю! *

Хваліте й возносіте Його повіки.

Благословіте Господа, священники Господні! *

Благословіте Господа, Господні слуги!

Благословіте Господа, духи й душі праведних! *

Благословіте Господа, святі й смиренні серцем!

Благословіте Господа, Ананіє, Азарію і Мисаїле! *

Хваліте й возносіте Його повіки.

Благословімо Отця, і Сина, і Святого Духа, *

хвалімо й возносьмо Його повіки.

Благословенний Ти на небесній тверді, *

і хвальний, і прославлений повіки.

Наприкінці цієї пісні не мовиться «Слава Отцю».

Ант. Наш Спаситель воскрес із мертвих: * співаймо
Господу Богу нашому. / Алілуя.

З ант. Алілуя. Христос воскрес, як заповідав вам. *
Алілуя.

Псалом 149

Радість святих

*Сини Церкви, сини нового народу веселяться своїм Царем,
Христом (Єзихій).*

Заспівайте Господу нову пісню, *

Йому хвала на зібранні святих.

Хай радіє Ізраїль своїм Творцем, *

нехай пишаються сини Сіону своїм Царем.

Хай хвалять Його Ім'я в хороводах, *

нехай грають Йому на тимпані й псалтирі,

Бо Господь любить свій народ *

і прославить покірних спасінням.

Праведні будуть веселитися в славі *
й радітимуть на своїх постелях.

Прославляння Бога на їхніх устах *
і меч двосічний у їхніх руках:

Щоби відплату дати племенам, *
кару – народам;

Щоби пов'язати їхніх царів путами *
та їхніх вельмож – залізними кайданами;

Звершити над ними записаний суд. *
Така слава – для всіх Його святих.

Слава Отцю, і Сину, *
і Святому Духу.

Яка була на початку, і нині, і повсякчас, *
і на віки вічні. Амінь.

Ант. Алілуя. Христос воскрес, як заповідав вам. *
Алілуя.

КОРОТКЕ ЧИТАННЯ

Діян 10. 40-43

Бог воскресив Ісуса на третій день і дав Йому з'явитися, – не всьому народу, але свідкам, які були наперед призначені Богом, – нам, які з Ним їли й пили по Його воскресінні з мертвих. І Він наказав нам проповідувати народові та засвідчити, що Він призначений Богом Суддя живих і мертвих. Про Нього свідчать усі пророки, що кожний, хто вірить у Нього, Його Ім'ям отримує прощення гріхів!

КОРОТКИЙ РЕСПОНСОРІЙ

- У. Ось день, котрий учинив Господь, * Алілуя, алілуя.
В. Радіймо у ньому і веселімося.
У. Алілуя, алілуя.
В. Слава Отцю, і Сину, і Святому Духу.
У. Ось день, котрий учинив Господь, * Алілуя, алілуя.

Ант. до Пісні Захарії На світанку першого дня тижня, як зійшло сонце, * жінки прийшли до гробниці. / Алілуя.

ПІСНЯ ЗАХАРІЇ: Лк 1, 68-79

Месія та Його Предтеча

Благословенний Господь, Бог Ізраїля, *
бо Він відвідав і викупив свій народ,
І підніс нам ріг спасіння *
у домі свого слуги Давида,
Як заповів відвіку *
устами святих своїх пророків:
Спасіння від наших ворогів *
і з руки всіх, хто ненавидить нас,
Щоб виявити милість нашим батькам *
і згадати свій святий союз:
Клятву, котру Він дав *
нашому батькові Авраамові,
Що дасть нам, визволеним з рук ворогів, *
без страху служити Йому,
У святості й праведності перед Ним, *
по всі наші дні.

І ти, дитино, будеш названа пророком Всевишнього, *
бо ти йтимеш перед Господом,
щоби приготувати Йому дорогу;
Щоби дати пізнати Його народові спасіння *
через прощення їхніх гріхів;
Аби через превелике милосердя нашого Бога, *
в якому нас відвідає Сонце, що сходить на висоті,
Освітити тих, які сидять у темряві та в смертній тіні, *
й спрямувати наші ноги на дорогу миру!
Слава Отцю, і Сину, *
і Святому Духу.
Яка була на початку, і нині, і повсякчас, *
і на віки вічні. Амінь.

ПРОХАННЯ

Христа, Творця життя, воскресив Отець; нас же воскресить Христос
силою свого Духа. Молімося, отже і благаймо:

Христе, життя наше, спаси нас!

Христе, ясне світло, яке освітлює темряву, Джерело життя
і Святителю тлінних,
– дай нам прожити цей день у прославленні Твого Імені.
Господи, Ти пройшов шляхом страстей і хреста,
– дай нам, котрі з Тобою страждаємо і помираємо, разом
з Тобою також воскреснути.
Сину Божий, Вчителю і Брате наш, який вчинив нас царством
і священниками нашому Богу,
– навчи нас у радості приносити Тобі жертву хвали.
Царю слави, ми чекаємо світлого дня Твого об'явлення,
– коли ми споглядатимемо Твій лик і будемо подібні до Тебе.

Отче наш.

МОЛИТВА

Боже, Ти сьогодні через Твого Єдинородного Сина переміг смерть і відкрив нам брами вічного життя, † вчини, щоб ми, відзначаючи урочистість Господнього воскресіння, були відновлені Святим Духом * і могли воскреснути до нового життя у світлі. Через Господа нашого Ісуса Христа, Сина Твого, † котрий з Тобою живе і царює в єдності Святого Духа, * Бог, на віки вічні.

II ВЕЧІРНЯ. УРОЧИСТІСТЬ ВОСКРЕСІННЯ ГОСПОДНЬОГО

В. Боже, прийди мені на допомогу.

У. Господи, поспіши мені на порятунок.

Слава Отцю, і Сину,
і Святому Духу.

Яка була на початку, і нині, і повсякчас,
і на віки вічні. Амінь. Алілуя.

ГІМН

1. В білих одежах спасіння,
Море пройшовши Червоне,
Славу співаймо Христові
На святій трапезі Агнця.
2. Бо Його Тіло нас живить,
Що із хреста було зняте,
А Кров Христа – напуває.
Ми лиш для Нього живемо.

3. Як ніч Пасхальна настала,
Мстителя меч обминув нас,
І тоді Бог врятував люд
З полону князя сил темних.
4. Спаситель – Пасха є наша,
Щирої правди закваска,
Агнець невинний Господній,
Що віддав себе у жертву.
5. О, яка цінна є жертва,
Якою знищено пекло!
Люд весь виходить з неволі,
Повне життя досягнути.
6. Вставши із темного гробу,
Вийшов з шеолу звияжцем
Як ув'язнив сатану Спас,
Небо для всіх відчинив Він.
7. Стань для душі, Христе Боже,
Радістю вічної Пасхи,
І нас, спасених Тобою
Ти залучи у свій почет.
8. Хай Тебе, Спасе пресвітлий,
З мертвих повсталий із гробу,
Разом з Отцем й Святим Духом
Славить спільнота спасених.
Амінь.

ПСАЛМОДІЯ

1 ант. Марія Магдалина й інша Марія прийшли, щоб навідатися до гробу і вшанувати тіло Похованого, * але не знайшли Господа. / Алілуя.

Псалом 110, 1-5. 7

Месія – цар і священник
*Бо Йому належить царювати, доки не покладе всіх своїх ворогів
собі під ноги (1 Кор 15, 25).*

Промовив Господь до Господа мого: *

«Сядь праворуч Мене,

Доки не покладу ворогів Твоїх *
підніжком для Твоїх ніг».

Жезл Твоєї сили Господь пошле з Сіону, *
тож пануй між своїми ворогами!

В Тебе влада в дні Твоєї могутності, †
в сяйві святих, *
перед ранньою зорею Я Тебе породив.

Поклявся Господь – і не розкається: *

«Ти священник навіки – за чином Мелхіседека!»

Господь праворуч від Тебе, *
розгромить царів у день свого гніву.

В дорозі нап'ється зі струмка, *
тому триматиме високо голову.

Слава Отцю, і Сину, *
і Святому Духу.

Яка була на початку, і нині, і повсякчас, *
і на віки вічні. Амінь.

Ант. Марія Магдалина й інша Марія прийшли, щоб
навідатися до гробу і вшанувати тіло Похованого, * але не
знайшли Господа. / Алілуя.

2 ант. Ідіть, подивіться на місце, * де був покладений
Господь. / Алілуя.

Псалом 114
Ізраїль визволений з Єгипту

Ви, котрі зреклися цього світу зла, зрозумійте, що ви також вийшли з Єгипту (св. Августин).

При виході Ізраїля з Єгипту, *
дому Якова з чужоземного народу,

Юда став Його святинею, *
Ізраїль – Його володінням.

Море побачило і кинулося втікати, *
Йордан повернувся назад.

Гори скакали, як барани, *
а пагорби – як ягнята.

Що з тобою, море, що ти втекло? *
Йордане, чому ти відступив назад?

Гори, чому ви скачете, як барани, *
ви, пагорби, наче ягнята?

Земле, тремти від присутності Господа, *
від обличчя Бога Якова!

Він перетворює скелю в повноводні озера, *
нетесаний камінь – у водяні потоки.

Слава Отцю, і Сину, *
і Святому Духу.

Яка була на початку, і нині, і повсякчас, *
і на віки вічні. Амінь.

Ант. Ідіть, подивіться на місце, * де був покладений
Господь. / Алілуя.

З ант. Тоді каже їм Ісус: Не бійтеся, * ідіть, сповістіть
Моїм братам, щоб ішли до Галілеї, / там Мене побачите. / Алілуя.

Пісня Одкр 19,1в-2а. 56. 7

Весільний бенкет Агнца

Алілуя.

Спасіння, слава і сила нашого Бога! *

(У. Алілуя)

Адже істинні й справедливі Його суди.

У. Алілуя (алілуя).

Алілуя.

Хвалить нашого Бога, всі Його раби, *

(У. Алілуя)

і ті, хто боїться Його, малі й великі!

У. Алілуя (алілуя).

Алілуя.

Бо запанував наш Господь, Бог Вседержитель! *

(У. Алілуя)

Радіймо й веселімося, віддаймо славу Йому.

У. Алілуя (алілуя).

Алілуя.

Тому що прийшло весілля Агнца, *

(У. Алілуя)

і Його дружина приготувала себе!

У. Алілуя (алілуя).

Ант. Тоді каже їм Ісус: Не бійтеся, * ідіть, сповістіть
Моїм братам, щоб ішли до Галілеї, / там Мене побачите. / Алілуя.

КОРОТКЕ ЧИТАННЯ

Євр 10, 12-14

Христос, принісши один раз жертву за гріхи, назавжди сів
праворуч Бога, далі очікуючи, доки Його вороги не будуть
покладені до підніжка Його ніг. Адже одним принесенням Він
назавжди вдосконалив тих, які освячуються.

КОРОТКИЙ РЕСПОНСОРІЙ

- В. Ось день, котрий учинив Господь, * Алілуя, алілуя.
У. Ось день, котрий учинив Господь, * Алілуя, алілуя.
В. Радіймо у ньому і веселімося.
У. Алілуя, алілуя.
В. Слава Отцю, і Сину, і Святому Духу.
У. Ось день, котрий учинив Господь, * Алілуя, алілуя.

Ант. до Пісні Марії Того ж першого дня тижня, пізньої пори, * коли двері, де зібралися Його учні, були замкнені зі страху перед юдеями, / прийшов Ісус, став посередині й каже їм: / Мир вам! / Алілуя.

ПІСНЯ МАРІЇ: Лк 1, 46-55

Радість душі в Господі

Величає душа моя Господа, *
і радіє дух мій у Бозі, Спасителі моїм,
Бо Він зглянувся на покору слугині своєї; *
ось бо віднині блаженною зватимуть мене всі покоління,
Бо вчинив мені велике Сильний, *
і святе Ім'я Його,
І милосердя Його з роду в рід *
для тих, хто боїться Його.
Він виявив силу свого рамена, *
розсіяв гордих думками сердець їхніх,
Скинув могутніх з престолів *
і підняв угору покірних,
Голодних наситив благами, *
а багатих відіслав ні з чим.
Він пригорнув Ізраїля, слугу свого, *
згадавши милосердя,

Як і проголосив нашим батькам *
Авраамові та роду його аж до віку!
 Слава Отцю, і Сину, *
 і Святому Духу.
Яка була на початку, і нині, і повсякчас, *
і на віки вічні. Амінь.

ПРОХАННЯ

Христос Господь помер, воскрес і завжди живий, щоб заступатися за нас. Нехай вся Церква звертається до Нього:

Вислухай нас, Царю Переможцю.

Христе, Світло і спасіння всіх народів,
– зішли нам, які звіщаємо Твоє воскресіння, вогонь Твого Духа.

Вислухай нас, Царю Переможцю.

Христе, нехай юдейський народ визнає в Тобі очікуваного Месію,
– а вся земля хай наповниться знанням Твоєї слави.
Христе, під час земної мандрівки збережи нас у сопричасті святих,
– і на кінець дай нам відпочити від наших трудів у їхньому сонні.
Христе, Ти подолав ворога – смерть, подолай також і в нас її
 ворожу силу
– і дай нам, отримавши перемогу і безсмертя, завжди жити для Тебе.
Христе Спасителю, Ти, слухняний аж до смерті на хресті, був
 вознесений Отцем по Його правицю,
– прийми милостиво Твоїх померлих братів до слави свого Царства.

Отче наш.

МОЛИТВА

Боже, Ти сьогодні через Твого Єдинородного Сина переміг смерть і відкрив нам брами вічного життя, † вчини, щоб ми, відзначаючи урочистість Господнього воскресіння, були відновлені Святим Духом * і могли воскреснути до нового життя у світлі. Через Господа нашого Ісуса Христа, Сина Твого, † котрий з Тобою живе і царює в єдності Святого Духа, * Бог, на віки вічні.

ПАСХАЛЬНЕ ТРИДЕННЯ ВДОМА: ПРОПОЗИЦІЇ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

[Перейти до змісту](#)

[Перейти до пояснень Літургій першого дня Пасхального Тридення](#)

- Подбайте, щоб кожен член родини був у стані Божої благодаті (посповідався до Пасхального Тридення).
- Заплануйте виконання домашньої роботи (прибирання, готування тощо) до Великого четверга, щоб усі могли зосередитися на переживанні Пасхального Тридення.
- Заздалегідь ознайомтеся з усіма пропозиціями пережиття Пасхального Тридення вдома, щоби запланувати кожен день.

СІМЕЙНА АГАПА У ВЕЛИКИЙ ЧЕТВЕР

«Церква тоді є живою Церквою, коли Пасхальна Таємниця Христа жива в ній, тобто тоді, коли християни переживають своє покликання святого хрещення на щодень, коли вони розуміють своє життя як неустанный перехід із Христом через смерть до життя, коли реалізують своє життя як вмирання, як давання себе, коли вони своє життя піддають планам любові Бога та коли таким чином самі переходять до дедалі повнішого життя воскреслого Христа, стаючи для інших джерелом цього життя»

о. Ф. Бляхницький

Саме в родині стає можливим щоденне вмирання та життя, котре, як відомо, народжується тільки з іншого життя. Родинна спільнота стає потужним верифікатором реальності зустрічі з Воскреслим Христом і навернення.

«Уся атмосфера Великого Четверга впливає з переживання спільноти, що зроджується в любові, у поєднанні, яке веде до єдності, до спільноти. Тому саму Євхаристію цього дня треба пережити найбільш спільнотно. Після Святої Меси додаємо ще

сьогодні агапу Великого четверга, на якій хочемо за спільною трапезою, що також нагадує Вечерю Господню, пережити нашу єдність, нашу спільноту. На агапі будуть прочитані деякі слова Христа, сказані на Останній Вечері, щоб знак Євхаристії немовби продовжити, щоб ми глибше вникли в подію Останньої Вечері» (о. Ф. Бляхницький).

Треба зазначити, що Літургія Господньої Вечері та родинна агапа після неї – це одне ціле, агапа є продовженням, перенесенням дару Господньої любові в щоденність. «Найважливіший знак Великого Четверга – це стіл. Просто – стіл», - говорить о. Войцех Данельський. Тому значна частина агапи у Великий Четвер відбудеться саме там, за столом.

Пропозиції щодо організації:

Перед тим, як йти до храму/дивитися трансляцію Літургії, **перетворюємо наш дім на «Горницю»:** накриваємо білою скатертиною, ставимо там свічки (знак присутності Христа в родинній спільноті). На «домашній вівтар» можна покласти терновий вінець, Святе Писання, якийсь образ, що представляє Останню Вечерю.

Після повернення з храму/закінчення трансляції або проведеної Літургії Слова родина **збирається за столом.** Запалюємо свічку. Можна заспівати пісню «Господь на Свою вечерю».

Батько (або хтось із дорослих) читає фрагмент з Євангелії від Йоана 13, 1-15. Оскільки цьогогоріч у храмах не буде обряду омивання ніг, можна провести його вдома (напр., тато омиває ноги всім / мама й тато омивають ноги дітям / кожен омиває ноги, тому, хто поруч). Важливо, щоб цей обряд відбувався в зосередженні, із повагою. (Пісня «Де любов взаємна» або інша пісня про любов між нами).

Батько (або хтось із дорослих) благословляє стіл: **«Благослови, Господи, нашу родину, зібрану в Твоє ім'я, благослови цю**

трапезу, тих, котрі її приготували, та вчини, щоб ми любили одне одного, як Ти нас полюбив. Котрий живеш і царюєш на віки вічні».

Всі: «Амінь».

Усі сідають та з радістю **споживають вечерю**. У цей час можна включити спокійну релігійну музику. Трапеза в домі повинна проходити в атмосфері любові, де всі служать одне одному, як Христос служив учням. До служіння слід особливо залучити дітей та показати їм, що тим самим ми наслідуємо Ісуса.

Після закінчення вечері знімаємо все зі столу. Оголюємо його, знімаючи скатертину. Стіл у домі – це відповідник вівтаря в святині, він символізує нам Тіло Христа, Який применшив Себе (*eskenosen* – пор. Флп 2). Пропонується залишити стіл у такому вигляді до великоднього сніданку. На пустому столі залишається лише запалена свічка.

Усі встають та в мовчанні дякують за спожиті дари.

Мати (або хтось із дорослих) читає наступну молитву:
«Боже, любове, Ти дав нам через Свого Возлюбленого Сина нову заповідь, щоб ми любили одне одного тією любов'ю, якою Ти сам нас возлюбив – нас, убогих, недостойних, загублених; тою любов'ю, котра вчинила, що Ти дав нам Свого Возлюбленого Сина, щоб Він був нашим Спасителем та нашим життям. Просимо Тебе, Господи, дай нам на час нашої земної мандрівки здатність забувати кривди, даруй нам чисте сумління, щирість думок та правдивість слів. Сотвори в нас серце, здатне любити всіх наших братів. Амінь».

Всі: «Амінь».

Збір пожертв. Після закінчення вечері можна провести збір коштів. На знак, того що Юда зі скупості, заради грошей зрадив Христа, кожен член родини – і батьки, і діти – зі своїх особистих заощаджень складають добровільну пожертву. Таким чином вони виражають вільність від прив'язаності до грошей та матеріальних

благ. На зібрані кошти можна купити невеликий подарунок і на свята разом із побажаннями вручити хворій, самотній чи потребуючій людині. Їх багато серед нас, особливо в цей непростий час.

Після збору пожертв усі сідають та в зосередженні при запаленій свічці слухають **архієрейську молитву** Христа, котру можна прочитати зі Святого Писання повністю (Йн 17, 1-28) або фрагментами (Йн 17, 1-6. 11б. 17. 20-21. 26).

Молитва на закінчення

Мати або батько: «Господи Ісусе, Ти – найкращий друг. Ти був ним для своїх учнів, Ти ділив із ними всі радості та смутки. Ти був їхнім Господом і Вчителем, а став їхнім Слугою – Ти омив їм ноги. За них і за всіх нас Ти пішов на смерть. Навчи нас, що означає справжня дружба. Вчини, щоб ми в нашій родині та з нашими братами у вірі тривали в любові та єдності, щоб ми мали одне серце й одну душу та щоб ми всі жили в Твоєму мирі. Амінь». Всі: «Амінь».

Якщо планується додаткове спільне чужання, то можна перед цим разом прочитати Лк 22, 39-65.

ДОДАТКОВІ ПРОПОЗИЦІЇ НА ЦЕЙ ДЕНЬ:

Великий Четвер – це день, коли Христос встановив Євхаристію й Таїнство рукоположення (священства) та передав нам заповіді любові. Порозмовляймо в цей день із дітьми про Святу Літургію, можна поділитися пережиттям свого Першого Причастя.

У розмові згадаймо також про священників, їхнє служіння, покликання. Із вдячністю помолімося за всіх пастирів, особливо за тих, які нам служать, пам'ятаймо про нашу доброзичливість до них.

У Великий Четвер, як ми вже згадували, у храмах мала б відбуватись адорація Ісуса «в темниці». Можна визначити вдома час на те, щоб молитовно перебувати біля Ісуса в Гефсиманії.

Ввечері можна помолитись «Гіркі жалі».

ВЕЛИКА П'ЯТНИЦЯ В РОДИНІ

Перейти до пояснення Літургій першого дня Пасхального Тридення

У Велику П'ятницю ми відмовляємося від м'ясних страв та дотримуємося суворого посту. Цього року єпископи України особливо заохочують нас постити на хлібі та воді, можна практикувати додаткові обмеження. Не слухаємо розважальної музики, не дивимося світських програм, щоб вся наша увага зосередилася на таємниці цього дня. Стараймося в наших домівках пережити Велику П'ятницю, як учні розп'ятого Христа. У помешканні слід урочисто виставити хрест. Можна помістити його на «домашньому вітарі» на білій скатертині.

О 15 годині, годині смерті Христа, запалюємо біля хреста свічку. Нехай сьогодні вона горить увесь час, коли ми вдома. Можна включити великопісну музику.

Після повернення з Літургії Великої П'ятниці в храмі (якщо це можливо) чи після перегляду трансляції, всі члени родини збираються біля хреста. Далі – домашня адорація (поклоніння) Хреста може виглядати так:

Пісня «Люде мій, люде».

Читання опису страстей Христових (усі сідають та зосереджено слухають) – Йн 19, 1-42 (якщо родина слухала Страсті Господні за допомогою трансляції, можна тут використати коротшу версію – напр., Йн 19, 16-42) у поєднанні з адорацією хреста.

Під час читання Страстей Господніх, на моменті *«і схиливши голову, віддав духа»* усі стають на коліна та в тиші дякують Христові за те, що Він спас нас через смерть на Хресті.

Потім батько (ведучий) бере хрест та цілує стопи Ісуса. Всі присутні можуть також поцілувати або ж віддати шану хресту в іншій формі. Можна при цьому співати «На хрест піднятий» чи

якусь іншу відповідну пісню. Після закінчення євангельського опису усі, стоячи, заносять до Бога **спільні прохання**. Кожний заклик може читати інша особа:

Батько: З щирою любов'ю поклонімося нашому Відкупителю, Котрий за нас страждав та був покладений до гробу. Благаймо його покірно:

Всі: *Помилуй, Господи, помилуй нас..*

Б: Христе, наш Господи та Вчителю, слухняний аж до смерті, навчи нас завжди бути слухняними волі Отця.

В: *Помилуй, Господи, помилуй нас..*

Б: Христе, наш Царю, Ти став посміховищем у людей та покірно зносив усі приниження, навчи нас страждати за Твоє ім'я.

В: *Помилуй, Господи, помилуй нас..*

Б: Христе, наш Спасителю, Ти, розпростерши руки на хресті, притягнув усе до Себе, збери в Своєму Царстві всіх розпорошених дітей Божих.

В: *Помилуй, Господи, помилуй нас..*

Б: Христе, наше життя, Ти, помираючи на дереві хреста, знищив пекло разом зі смертю, дай нам померати разом із Тобою, щоб із Тобою ми славно воскресли.

В: *Помилуй, Господи, помилуй нас..*

Б: Христе, наш Спасителю, Ти віддав життя за возлюблених братів, вчини, щоб такою ж любов'ю ми любили одне одного.

Можна додати особисті прохання.

Отче наш...

Б: Споглянь, просимо Тебе, Господи, на Твою родину, за котру наш Господь, Ісус Христос, не вагався віддати Себе в руки злочинців та прийняти Хресні страсті. Котрий з Тобою живе й царює в єдності Святого Духа, Бог на віки вічні.

В: *Амінь.*

Хрест залишається на центральному місці в домі до вечора Великої Суботи – тоді замість нього з'явиться родинний Пасхал. Пропонуємо зробити вдома декорацію Гробу Господнього, у

такому випадку поблизу нього на видному місці (напр., над Гробом) поміщаємо хрест, котрий ми адорували. До вечора Великої Суботи біля Гробниці перебуваємо в індивідуальній чи спільній родинній молитві.

·ДОДАТКОВІ ПРОПОЗИЦІЇ НА ЦЕЙ ДЕНЬ:

Можна почати погодинно чувати й духовно єднатися зі страждаючим Ісусом.

Приблизні години, пов'язані зі Страстями Христа:

Тайна Вечеря та молитва в Гефсиманії (до півночі)

Велика П'ятниця

- 00.00 – арешт Ісуса
- 02.00 – юдейський суд
- 04.00 – відречення Петра
- 06.00 – вирок юдеїв
- 07.30 – римський суд у Пилата, смерть Юди
- 08.00 – бичування, Варавва
- 10.00 – вінчання терновим вінком
- 11.00 – хресна дорога
- 12.00 – розп'яття
- 15.00 – смерть на хресті
- 18.00 – Йосиф Ариматейський у Пилата, пробиття серця

Господа Ісуса, поховання

- Помоліться Хресну Дорогу близько 12.00 години
- Єднаємось з Христом, який страждає, молитвою Літургії Годин.
- Порозмовляйте з дітьми про хрест. Чому хрест є у нашому домі, навіщо люди ставлять хрести при дорогах, чому ми хрестимося перед хрестом. Йдеться про те, щоб показати, чим є хрест та страсті Христові.

ВЕЛИКА СУБОТА В РОДИНІ

Велика субота – це «день спочинку Господа в гробниці. День тихої надії, молитовного очікування на чудо воскресіння. Цього дня немає нічого траурного, сумного – це тиха внутрішня радість, що впливає з віри в божество Христа та з надії виконання Його обітниць». (єп. Ю. Висоцький, “Сімейний ритуал”)

Останні приготування до переживання Великодня робимо в суботу вдень, щоби вечір уже був сповнений пасхальною радістю. Збираємо в першій половині дня «великодній кошик» (страви, які будемо споживати під час великоднього сніданку):

- хліб (паска), він нагадує «хліб живий, що зійшов із небес» та в Святому Причасті дає життя світу
- яйця (писанки й крашанки) - символ життя, який пробуджує радість у серцях, та ковбаси,
- пасхальний агнець (можна зробити з тіста, цукру, навіть з паперу), який переносить думки й серця вірних у далеку першу Пасхальну ніч – ніч Божої милості до вибраного народу, спраглого Бога й свободи, ніч, що починає шлях до землі відпочинку та перебування в присутності Господа.

Велика Субота – час, коли можна поговорити з дітьми про їхнє хрещення. Варто показати фотографії, фільм, але не слід затримуватися на спогадах, на зовнішніх подіях. Треба пояснити, що насправді тоді відбулося. З дітьми, котрі вже приймають Тіло Господнє, треба поговорити про Першу Сповідь та Перше Причастя. Слід показати зв'язок цих подій із пасхальною таємницею Христа. Так само з миропомазанням.

- Рекомендується продовжити піст (за бажанням).
- Згадайте про своїх хресних батьків, помоліться за них.
- Поговоріть про історію передавання віри у вашій родині, поділіться своїм особистим досвідом.
- Якщо маєте предків, які були переслідувані за віру, то з вдячністю згадайте про них сьогодні.
- Триває дев'ятниця перед Святом Божого милосердя (II день) – можемо помолитися о 15.00.

- Варто протягом дня пам'ятати про молитву Літургією Годин.

НІЧ ВОСКРЕСІННЯ ГОСПОДНЬОГО

Знак присутності Христа Воскреслого – Пасхал. Сімейний пасхал – може бути таким, як у храмі, з розміщеними на ній великодніми символами: Хрест, грецькі букви А та Ω (початок і кінець) та символічні 5 ран Ісуса Христа (голова, руки, ноги, серце). Ці символи можуть зробити діти за допомогою батьків та прикріпити їх на звичайну свічку. увечері, на Пасхальну Вігілію, пасхал встановлюють на «домашньому вівтарі» – оздоблена зеленню та квітами, пасхальна свічка заново народжує в серцях дітей і батьків радість, яку переживали апостоли, побачивши Воскреслого Господа. Після разом пережитої Літургії Слова батько родини читає молитву благословення пасхалу.

Пасхальна свічка має горіти на урочистому великодньому сніданку та на інших спільних трапезах і родинних молитвах, зустрічах.

Молитва благословення Пасхалу:

(Здійснюється після Літургії Пасхальної Вігілії або перед великоднім сніданком)

Батько (або інший дорослий): У цю святу ніч, коли Господь наш Ісус Христос, воскреснувши, перейшов від смерті до життя, ми збираємося в нашій родинній спільноті. Прагнемо радісно переживати присутність Воскреслого Господа серед нас. Знаком Його присутності нехай буде пасхальна свічка. Просімо Доброго Бога благословити її.

хвилина молитви в мовчанні

Всемогутній Вічний Боже, Котрий у вогняному стовпі вів люд Божий через пустелю, благослови цю великодню свічку, нехай вона буде знаком присутності в нашій родині Воскреслого Христа. Хочемо йти за сяйвом Його світла. Нехай

же ми удостоїмося свята вічної світлості. Котрий живеш і царюєш на віки вічні.

Всі: *Амінь*

Батько запалює пасхал і говорить:

Б: *Нехай світло Христа, славно воскреслого, оселиться в наших серцях.*

В: *Богу подяка.*

В: *Алілуя, алілуя, алілуя. Христос принесений в жертву як наша Пасха. Святкуймо в Господі. Алілуя, алілуя, алілуя.*

Б: Христе, Сину Бога живого, прийми від нас це святе чуття в пасхальну ніч – і дай нам радість, яку лише Ти можеш дарувати людському серцю. Тобі слава навіки.

В: *Тобі слава навіки.*

На закінчення можна заспівати великодню пісню.

НЕДІЛЯ ВОСКРЕСІННЯ ГОСПОДНЬОГО В РОДИНІ

До змісту

До Літургії Слова Неділі Воскресіння

До Літургії Годин

Великдень – найстарше, найбільше, основне християнське свято. Якщо б Христос не воскрес, ми б не відзначали інших свят. Не було б і спільноти християн, основою котрих є Воскресіння Христа.

У родинній літургії Великодня центральне місце займає родинний пасхал. Він вказує на радість, що випливає з присутності Воскреслого Господа.

Тексти, які можна розмістити при домашньому вівтарі: Пс 118:24, Кол 3:1, 1 Кор 5: 76-8а, Лк 24:29, Лк 24:34, Йн 20:20, Діян 4:33, Діян 2:42, Рим 6:9, «Христос принесений в жертву як наша Пасха».

Великодній сніданок. Накриваємо стіл білою скатертиною, прикрашаємо квітами або зеленими гілочками, які символізують нове життя. Посередині ставимо родинний пасхал, біля нього – пасхального агнця, оздоблені яйця та інші страви. Готуємо також освячену воду й гілочку, щоб нею кропити.

Коли уся сім'я, святково одягнена, готова до сніданку, голова родини (чи хтось із дорослих) розпочинає молитву. Якщо в ніч суботи не було молитви благословення родинного пасхалу, то можна це зробити тепер, а потім – молитву перед споживанням їжі.

- Цього дня та в подальшому вітаємося одне з одним: «Христос Воскрес!» – «Воістину воскрес!».

- Урочисто всією сім'єю беремо участь у Святій Літургії (якщо не має можливості, переглядаємо трансляцію).

- Триває дев'ятниця перед Святом Божого милосердя (ІІІ день) – можемо помолитися о 15.00

- Протягом дня співаємо великодні пісні, радіємо Воскресінню Христа!

- Діти можуть підготувати сценку з Євангелія про воскресіння Ісуса й показати її своїм рідним.
- Варто пам'ятати про Літургію Годин, особливо про Утреню Великодньої неділі та урочисту т.зв. Хрестильну Вечірню.

Благословення столу перед споживанням великодніх страв в Неділю Воскресіння Господнього

Голова (батько) сім'ї запалює свічку на столі і каже: **Христос воскрес. Алілуя.**

Усі відповідають: **Воістину воскрес. Алілуя.**

Потім один з учасників читає текст Біблії. (1 Сол. 5, 16-18)

Брати і сестри, послухайте слів святого апостола Павла до Солунян: «Завжди радійте, невинно моліться, за все дякуйте, бо це воля Божа в Ісусі Христі щодо вас».

або:

Мт 6, 31-33

Брати і сестри, послухаймо святого Євангелія від Матея.

Ісус сказав своїм учням: "Тож не журіться і не говоріть: «Що ми будемо їсти?» або «Що будемо пити?» Бо ж знає ваш Отець Небесний, що цього всього потребуєте. Шукайте перш за все Царства Бога і праведності Його, а це все вам додасться".

Ведучий:

Молімося.

З радістю прославляємо Тебе, Господи Ісусе Христе, який після свого воскресіння явився учням при ламанні хліба. Будь з нами, коли ми з вдячністю споживатимемо ці дари, і, як ми сьогодні приймаємо у гостину Тебе в наших братах, так і Ти прийми нас учасників бенкету в Твоєму Царстві. Котрий живеш і царюєш на віки вічні.

Усі: **Амінь**

Після трапези батько чи голова родини каже: Учні пізнали Господа. Алілуя

Усі: При ламанні хліба. Алілуя.

Молімося.

Боже, джерело життя, наповни наші серця пасхальною радістю і так само, як Ти дав нам їжу, плід землі, вчини, щоб у нас завжди перебувало нове життя, яке своєю смертю і воскресінням вислужив нам Христос і в своїй милості дав його нам. Котрий живе і царює на віки вічні. Амінь.

[Перейти до змісту](#)

Упорядники

о.Ярослав Гонсьорек, Оксана Страз

Автор пояснень

о.Ярослав Гонсьорек

Матеріали рекомендацій

Тереза Андрущишина

Вичитка та коригування

Ірина Красновська, Леся та Володимир Жежуха, Юлія Купчик

Дизайн та верстка

Оксана Страз, Дмитро Тацій

Видання підготовлене за матеріалами:

1. Літургія Годин. На основі текстів «ad experimentum»
2. Римський месал
3. Літургія Слова за матеріалами видання OREMUS
4. Обкладинка на основі макету зі stock.adobe.com
5. Ілюстрації адаптовані з ресурсу pinterest.com
6. Рекомендації щодо Пасхального Тридення опрацьовані з книги єп.Юзефа Висоцького «Родинний ритуал» // bp Józef Wysocki „Rytuał rodzinny” WDR, Włocławek 1999
7. Triduum Paschalne. Podręcznik dla duszpasterzy i dla służby liturgicznej, Wydawnictwo Światło-Życie, 2010.

Видано за благословіння

**єпископа Радослава Змитровича,
опікуна Руху Світло-Життя в Україні**